

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Gelen Kâğıtlar Listesi'nde yayımlanan 580995 evrak numaralı "Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Libya Devleti Ulusal Mutabakat Hükûmeti Arasında Güvenlik ve Askerî İş Birliği Mutabakat Muhtırası"nın onaylanmasının uygun bulunduğu dair kanun teklifi ve gerekçesi ekte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

Mustafa ŞENTOP
Tekirdağ Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI		
Tali Komisyon	Millî Savunma	
Esas Komisyon	Dışişleri	
Tarih :	14 Aralık 2013	Esas No: 2/2451

**TBMM
GELEN EVRAK**

13 Aralık 2019

No: 581950

EBYS'ye AKTARILMIŞTIR

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE LİBYA DEVLETİ ULUSAL
MUTABAKAT HÜKÜMETİ ARASINDA GÜVENLİK VE ASKERÎ İŞ BİRLİĞİ
MUTABAKAT MUHTIRASININ ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA
DAİR KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- (1) 27 Kasım 2019 tarihinde İstanbul'da imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Libya Devleti Ulusal Mutabakat Hükûmeti Arasında Güvenlik ve Askerî İş Birliği Mutabakat Muhtırası"nın onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

T.C. CUMHURBAŞKANLIĞI

Sayı : 68244839-599-203292
Konu : Güvenlik ve Askerî İş Birliği
Mutabakat Muhtırası

12 Aralık 2019

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

27 Kasım 2019 tarihinde İstanbul'da imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Libya Devleti Ulusal Mutabakat Hükûmeti Arasında Güvenlik ve Askerî İş Birliği Mutabakat Muhtırası"nı Anayasanın 90 ıncı maddesi gereğince onaylanması uygun bulunmak üzere ilişikte bilgilerinize sunarım.

Recep Tayyip ERDOĞAN
Cumhurbaşkanı

Ek:

- 1- Güvenlik ve Askerî İş Birliği
Mutabakat Muhtırası
(Türkçe, Arapça, İngilizce)
- 2- Genel Gerekçe

TBMM	
KANUNLAR ve KARARLAR BŞK. LIĞI	
12	12 Aralık 2019
Numara:	

TBMM	
GELEN EVRAK	
12 Aralık 2019	
No:	580995
EBYS'ye AKTARILMIŞTIR	

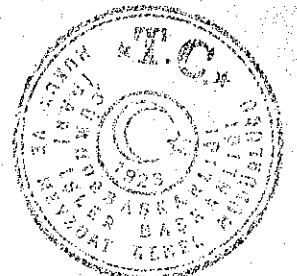
GENEL GEREKÇE

“Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Libya Devleti Ulusal Mutabakat Hükûmeti Arasında Güvenlik ve Askerî İş Birliği Mutabakat Muhtırası” 27 Kasım 2019 tarihinde İstanbul’da imzalanmıştır.

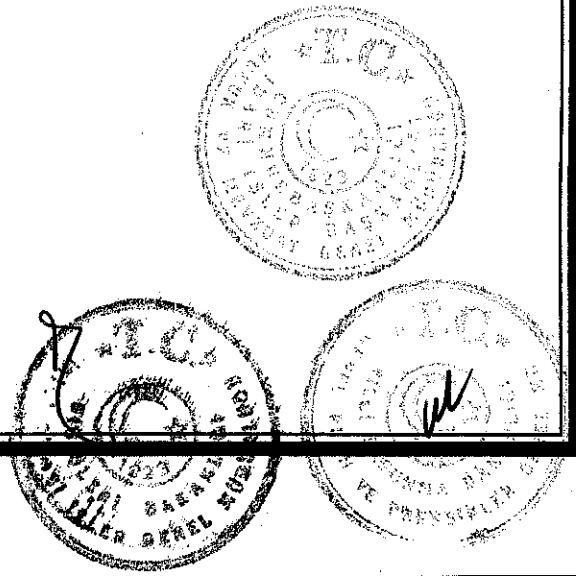
Söz konusu Mutabakat Muhtırası ile tarafların egemenliği ve eşitliğine karşılıklı saygı temelinde güvenlik ve askerî alanlarda iş birliğinin geliştirilmesi amaçlanmaktadır.

Bu maksatla Mutabakat Muhtırası, güvenlik, askerî eğitim ve öğretim, savunma sanayi, terörizmle ve yasa dışı göç ile mücadele, lojistik ve harıacılık alanlarında iş birliği ile askerî planlama, tecrübe aktarımı ve talep olması halinde karşılıklı savunma ve güvenlik iş birliği ofisi kurulmasına ilişkin hükümler ihtiva etmektedir.

Bahse konu Mutabakat Muhtırasının taraflar arasındaki mevcut tarihi dostluk ilişkilerinin uluslararası kurallar ve anlaşmalara uygun olarak geliştirilmesini sağlayacağı değerlendirilmektedir.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÛMETİ
İLE
LİBYA DEVLETİ ULUSAL MUTABAKAT HÜKÛMETİ
ARASINDA
GÜVENLİK VE ASKERÎ İŞ BİRLİĞİ
MUTABAKAT MUHTIRASI

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
İLE
LİBYA DEVLETİ ULUSAL MUTABAKAT HÜKÜMETİ
ARASINDA
GÜVENLİK VE ASKERİ İŞ BİRLİĞİ MUTABAKAT MUHTIRASI

GİRİŞ

Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ve Libya Devleti Ulusal Mutabakat Hükûmeti (bundan böyle "Taraflar" veya "Taraflar" olarak adlandırılacaklardır),

Birleşmiş Milletler Şartı'nın amaç ve ilkelerine bağlılıklarını teyit ederek,

04 Nisan 2012 tarihli "Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ve Libya Hükûmeti Arasında Askerî Eğitim İş Birliği Mutabakat Muhtırası" hükümlerini dikkate alarak,

Tarafların egemenliği ve eşitliğine karşılıklı saygı temelinde çeşitli güvenlik ve askerî alanlarda iş birliğinin, Tarafların ortak menfaatlerine ve ekonomik verimliliğine katkıda bulunacağını vurgulayarak,

Taraflar arasındaki mevcut tarihi dostluk ilişkilerinin, ulusal kanunlar, uluslararası kurallar ve anlaşmalar temelinde geliştirilmesi ihtiyacını belirterek,

Aşağıdaki hususlarda mutabakata varmışlardır:

MADDE I
AMAÇ

Bu Mutabakat Muhtırasının (MM) amacı, MADDE IV'te belirtilen alanlarda Taraflar arasındaki ilişkiler için bir zemin oluşturmak ve iş birliğini geliştirmektir.

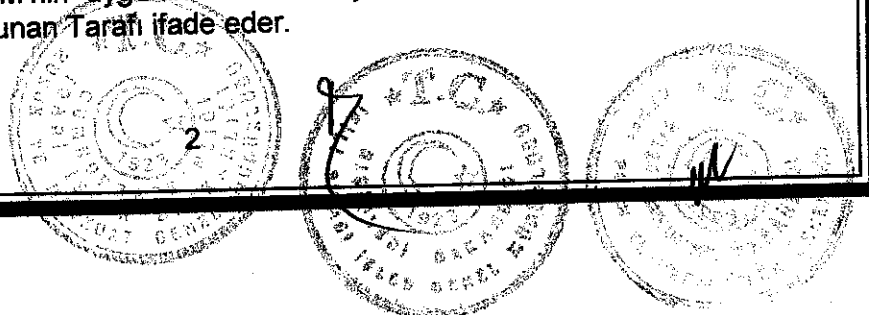
MADDE II
KAPSAM

Bu MM, MADDE IV'te belirtilen alanlarda personel, malzeme, teçhizat, bilgi ve tecrübe değişimi konularına uygulanır.

MADDE III
TANIMLAR

Bu MM'de kullanılan terimler aşağıdaki anlamları taşır:

1. "Gönderen Taraf" Bu MM'nin uygulanması amacıyla Kabul Eden Tarafa personel, malzeme ve teçhizat gönderen Tarafı ifade eder.
2. "Kabul Eden Taraf" Bu MM'nin uygulanması amacıyla ülkesinde Gönderen Tarafa ait personel, malzeme ve teçhizatı bulunan Tarafı ifade eder.

3. **"Misafir Personel"** Taraflardan herhangi birinin bu MM'nin uygulanması amacıyla diğer Tarafa gönderdiği personel veya savunma ve güvenlik kuruluşları mensubu sivil şahısları ifade eder.
4. **"Misafir Öğrenci"** Savunma ve güvenlik kuvvetlerinde görevlendirilmek üzere Gönderen Tarafça, Kabul Eden Tarafın askerî okullarına veya Kabul Eden Tarafın belirleyeceği diğer öğretim kurumlarına eğitim almak için gönderilen öğrencileri ifade eder.
5. **"Yakınlar"** Misafir Personelin kendi ulusal mevzuatına göre bakmakla yükümlü olduğu eş ve çocuklarını ifade eder.
6. **"Kıdemli Personel"** Bu MM kapsamında gönderilen grubun faaliyetlerine nezaret etmeye yetkili, Gönderen Tarafın ulusal mevzuatına uygun olarak atanmış, Misafir Personel arasındaki en kıdemli kişiyi ifade eder.
7. **"Hibe"** Bir malzeme veya hizmetin bağışlanması veya bedelsiz devrini ifade eder.
8. **"Hizmet"** Taraflar arasındaki bu MM'ye göre bir işin yapılması için verilecek eğitim, teknik bilgi, destek, geliştirme, bakım, onarım, kurtarma, imha, liman ve müşavirlik desteği ile mülkiyeti elde olmak kaydıyla tahsis edilebilecek kara, deniz ve hava araç, gereç, silahları, bina ve araziyi (eğitim üsleri) ifade eder.
9. **"Lojistik Destek"** İkmal maddeleri ve hizmetlerine ilişkin satış, hibe, mübadele, tahsis, kiralama, teknoloji transferi ve lisans verilmesini kapsar.
10. **"Gizlilik Dereceli Bilgi ve Malzeme"** Ulusal güvenlik kapsamında koruma gerektiren resmi bilgi, belge ve malzemedir. Bu sebeple ulusal güvenlik sınıflandırması uygulaması ile düzenlenir. Bu bilgi sözlü, görsel, manyetik veya basılı şekilde olabilir veya Fikrî Mülkiyet Hakları kapsamında bilgi içeren teknolojik veya cihaz formunda olabilir.

MADDE IV GÜVENLİK VE ASKERİ İŞ BİRLİĞİ ALANLARI

Taraflar arasında iş birliği aşağıdaki alanları kapsar:

1. Libya'da polis ve askerî sorumlulukları içeren Ani Müdahale Kuvveti kurulmasına Türkiye tarafından eğitim, danışmanlık, tecrübe aktarımı, planlama ve malzeme desteği verilmesi,
2. Talep edilmesi halinde, Türkiye ve Libya'da müşterek bir Savunma ve Güvenlik İş Birliği Ofisi kurulması (yeterli sayıda uzman ve personel ile),
3. Eğitim, teknik bilgi, destek, geliştirme, bakım, onarım, kurtarma, imha, liman ve müşavirlik desteği sağlanması ve mülkiyeti elde olmak kaydıyla kara, deniz ve hava araçları, teçhizatı, silahları, bina ve arazi (eğitim üsleri) tahsisi,
4. Kabul Eden Tarafın davetiyle, Tarafların sınırları içerisinde, Silahlı Kuvvetlerinin bünyesinde bulunan Kara/Deniz/Hava Kuvvetlerinin faaliyet alanlarına yönelik müşterek olarak askerî planlama, tecrübe aktarımı, eğitim ve öğretim faaliyetleri ile silah sistemi ve teçhizatın kullanımına yönelik eğitim ve danışmanlık hizmeti verilmesi,
5. Güvenlik ve askerî eğitim ve öğretim,
6. Tatbikat/eğitimlere veya ortak tatbikatlara katılım,
7. Güvenlik ve savunma sanayi,
8. Terörizmle mücadele, yasadışı göç ile mücadele, kara, deniz ve hava sınırlarının güvenliği, narko terör ve kaçakçılık ile mücadele, EYP/PMI harekâtları ve doğal afet yardım harekâtları konularında eğitim, bilgi/tecrübe mübadelesi ve müşterek harekâtlar yürütme,
9. Farklı alanlarda iş birliği ve Taraflar arasında temas ziyaretleri,
10. Savunma ve güvenlik kuvvetlerinin teşkilat yapısı, savunma ve güvenlik birimlerinin yapısı ve teçhizatı, personel yönetimi,

11. İstihbarat değişimi ve operasyonel iş birliği,
12. Lojistik iş birliği, hibe ve lojistik sistemler,
13. Askerî tıp ve sağlık hizmetleri,
14. Muhabere, elektronik, bilgi sistemleri ve siber savunma,
15. Barışı koruma, insani yardım ve deniz haydutluğu ile mücadele operasyonları,
16. Askerî hukuk ve deniz hukuku sistemleri konusunda bilgi değişimi,
17. Haritacılık ve hidrografi,
18. Mesleki gelişim amaçlı personel değişimi,
19. Misafir Personel, danışman veya birlik değişimi,
20. Savunma ve güvenlik bilimsel ve teknolojik araştırma alanlarına ilişkin bilgi ve tecrübe değişimi,
21. Sosyal, sportif ve kültürel etkinlikler,
22. Askerî tarih, arşiv, yayım ve müzecilik,
23. Denizde Durumsal Farkındalık (DDF) alanında bilgi mübadelesi ve paylaşımı.

MADDE V UYGULAMA VE İŞ BİRLİĞİ ESASLARI

1. İş birliği, Tarafların kararına bağlı olarak aşağıdaki şekillerde gerçekleştirilebilir:
 - a. Tarafların farklı seviyelerdeki ilgili yetkili kuruluşları arasında toplantı ve karşılıklı ziyaretler,
 - b. Her iki Tarafın uzmanları arasında çeşitli faaliyet alanlarında tecrübe değişimi,
 - c. Askerî birlik, karargâh veya kurumlarda ücretli, ücretsiz veya indirimli ücret karşılığında eğitim, öğretim ve kursların düzenlenmesi,
 - d. Benzer savunma ve güvenlik kurumları arasında irtibatlar,
 - e. Müşterek müzakerelerin, istişarelerin, toplantıların düzenlenmesi ve kurslara, sempozyumlara ve konferanslara katılım,
 - f. Fırlı atış uygulamalarını da içerecek şekilde askerî tatbikatlara katılım, bu askerî tatbikatlara gözlemci statüsünde iştirak, geçiş eğitimlerinin ve liman ziyaretlerinin icrası, müşterek tatbikatların düzenlenmesi,
 - g. Bilgi ve eğitim malzemelerinin değişimi,
 - h. Lojistik iş birliği kapsamında, Tarafların envanterinde bulunan askerî mal ve hizmetlerin hibesi, mübadelesi, tahsisi, satışı, kiralanması ve bunların teknoloji transferi ve lisansının verilmesi
2. Mühimmat, silah sistemleri, askerî teçhizat, araç ve ilgili ikmal maddelerinin hibe, geçici temin veya yabancı askerî satış kapsamında mübadelesi, yürürlükteki anlaşmaların üçüncü tarafa transfer sınırlamalarına uygun olarak icra edilir.
3. Taraflar, bu MM'nin uygulanması için kendi ulusal mevzuatlarına ve bu MM'nin hükümlerine uygun şekilde tamamlayıcı protokoller, düzenlemeler ve uygulama programları akdedebilirler.
4. İş birliği, Tarafların karşılıklı çıkar ve ihtiyaçları dikkate alınarak mütakabiliyet esasına göre gerçekleştirilir.
5. Tarafların bu MM, diğer uygulama programları, protokoller ve düzenlemeler uyarınca, hibe şeklinde veya ücret karşılığında mübadele edecekleri veya ortak üretecekleri malzeme, teknik bilgi ve dokümanlar karşılıklı ön onay olmaksızın üçüncü bir kişiye devredilemez.

6. Bu MM kapsamında kendisine hibe olarak verilecek malzemenin hizmet dışına çıkarılması halinde Kabul Eden Taraf, Gönderen Tarafa yazılı bildirimde bulunur.

MADDE VI UYGULAMA PROGRAMLARI

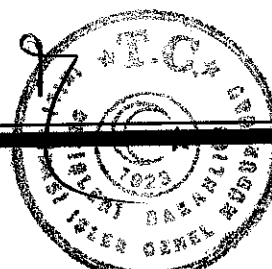
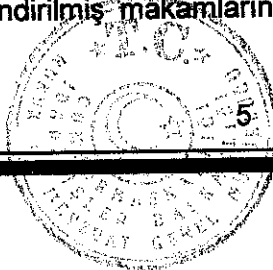
1. Tarafların her bir ilgili makamı/yetkili kuruluşu bu MM'nin uygulanması için müşterek faaliyetlere ilişkin Uygulama Programları hazırlar. Uygulama Programları, icra edilecek faaliyetlerin adını, kapsamını, türünü, zamanını, yerini, icra edecek kurumları, mali hususları ve diğer ayrıntılarını içerir.
2. Taraflar, bu MM'nin yürürlüğe girmesinden sonra ivedilikle Uygulama Programları imzalar.
3. Taraflar arasındaki iş birliği Uygulama Programlarında belirtilen tüm düzeylerde yapılacak karşılıklı ziyaretler ile kuvvetlendirilir.

MADDE VII GİZLİLİK DERECELİ BİLGİ VE MALZEMENİN GÜVENLİĞİ

1. Bu MM kapsamında temin edilen veya üretilen gizlilik dereceli tüm bilgiler, belgeler, maddi ve fikri mülkiyet hakları ile savunma ve güvenlik malzemesi, Taraflar arasında akdedilecek müteakip protokoller ve düzenlemelere uygun olarak amaçları doğrultusunda mübadele edilir, kullanılır ve muhafaza edilir.
2. Taraflar ulusal mevzuatlarına uygun olarak, bu MM'nin uygulanması veya ortak faaliyetlerin yerine getirilmesi kapsamında mübadele edilecek bilgi, belge, malzeme ve teçhizata ait tüm bilgilerin korunmasını sağlar. Bu çerçevede, aynı seviyede gizlilik derecesi taşıyan kendilerine ait bilgilerin korunması için gerekli aynı önlemleri alır. Taraflar, mübadele edilen bilgilere aşağıda yer alan çizelgede belirtilen gizlilik derecelerinden uygun olanı verir.

Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti adına		Libya Devleti Ulusal Mutabakat Hükûmeti adına
Çok Gizli	Top Secret	سري للغاية
Gizli	Secret	سري
Özel	Confidential	خاص
Hizmete Özel	Restricted	مقيد
Tasnif Dışı	Unclassified	غير مصنف

3. Gizlilik dereceli bilgi ve malzeme, bu bilgi ve malzemeyi sağlayan Tarafın yazılı ön onayı olmadan ifşa edilmez veya üçüncü bir tarafla paylaşılmaz (veya üçüncü bir tarafa devredilmez).
4. Gizlilik dereceli bilgi ve malzeme, sadece hükûmetler arası kanallar veya Tarafların belirlediği güvenlik makamlarınca uygun bulunan diğer kanallar aracılığıyla mübadele edilir. Bilginin gizlilik derecesi, bilgiyi sağlayan Tarafça belirlenir.
5. Taraflar, MM sona erdiğinde dahi, mübadele edilen gizlilik dereceli bilgi ve malzemenin korunması ve gizlilik derecesinin kaldırılmasının önlenmesinden sorumlu olmaya devam eder.
6. Taraflar, ulusal mevzuatları ve taraf oldukları uluslararası antlaşmalar çerçevesinde, bu MM kapsamında oluşturulacak veya devredilecek fikri mülkiyet haklarının etkin bir şekilde korunmasını sağlar.
7. Gerekli görülmesi halinde; bu MM kapsamında mübadele edilen gizlilik dereceli bilgi ve malzemenin transferi, kullanılması ve korunması ile ilgili olarak MADDE IV'te belirtilen iş birliği alanlarının her biri için yetkilendirilmiş makamların sorumluluğunda ayrı bir güvenlik anlaşması imzalanabilir.

8. Taraflardan hiçbirisi bu MM hükümlerinin uygulanması sırasında elde edilen bilgileri diğer Tarafın çıkarları aleyhine kullanamaz.
9. Taraflar, gizlilik dereceli bilgi ve malzemeye erişimin, bilmesi gereken prensibine göre ve uygun güvenlik kleransına sahip personele verilmesini sağlar.
10. Bu MM'nin uygulanması kapsamında mübadele edilen bilgilerin beklenmedik şekilde ifşa olması halinde, bu durumu tespit eden Taraf, diğer Tarafı durumdan derhal haberdar eder.

MADDE VIII İSTİHBARAT

1. Taraflar, aşağıda belirtilen alanlarda iş birliği yapma, ortak strateji geliştirme, bilgi paylaşımı ve operasyonel iş birliği taahhüdünde bulunur:

- Tarafları hedef alan ulusal güvenliğe yönelik tehditler,
- Uluslararası terörizm, terörizmin finansmanı ve uluslararası terörizmle bağlantılı diğer organize suçlar,
- Tarafları karşılıklı ilgilendiren bölgelerdeki güvenlik gelişmeleri,
- Teknoloji/iletişim teknolojisi,
- Eğitim,
- Kitle imha silahları ve yayılması ile mücadele,
- Havacılık ve deniz güvenliği,
- Siber suçlar,
- Yasadışı göç.

2. Taraflar, istihbari bilgilere dayalı olarak yıkıcı faaliyetlere karışan şahıslar hakkında diğer Taraftan ikamet izni, çalışma izni, sınır dışı vb. benzeri hususlarda talepte bulunabilirler. Taraflar, ikamet izni, çalışma izni ve sınır dışı etme gibi göç ile ilgili hususlarda birbirlerinin taleplerini değerlendirilmek üzere ilgili kurumlara iletir.

3. Bilgi mübadelesi aşağıda belirtilen vasıtalar aracılığıyla ve yöntemlere uygun olarak yapılır:

- Yetkili personel tarafından bir yıl Türkiye'de, bir yıl Libya'da olmak üzere dönüşümlü olarak yapılacak ikili görüşmelerde her türlü koordinasyon konusu (mübadele konuları dâhil) Taraflar arasında ilgili yıl içerisinde karşılıklı mutabakatla belirlenir.
- Ziyaret eden taraf, planlanan tarihten en az 15 (on beş) gün önce heyetteki görevlilerin isim, rütbe, görev ve güvenlik kleranslarını Kabul Eden Tarafa bildirir.
- Dokümanlar ve müzakerelerin dili İngilizcedir. Talep edildiği takdirde, müzakereler tercüman aracılığı ile yapılabilir.
- Mübadele edilebilecek bilgiler yazılı doküman olarak verilir. Konu ile ilgili CD, DVD, film, fotoğraf, slayt, vb. varsa, bunlar dokümana eklenir.
- Her iki Taraf birbirlerinin bilgi taleplerine mümkün olan en kısa zamanda karşılıklı olarak kararlaştırılmış güvenli kanallardan cevap vermekte mutabaktır.
- İstihbarat değişimine ilişkin talep, durum bazında değerlendirilir ve Taraflardan birinin ulusal egemenliğini ve güvenliğini tehlikeye atması veya çıkarlarıyla önemli ölçüde çelişmesi halinde reddedilebilir.

4. Çalışma ilkeleri alanında danışmanlık hizmeti vermek ve istihbari ve operasyonel faaliyetlerin koordinesini sağlamak için yeterli sayıda personel Türkiye ve Libya'daki Savunma ve Güvenlik İş Birliği Ofisi bünyesindeki ilgili kurumlar tarafından atanır. Görev tanımı ve personel sayısı gibi diğer hususlar düzenlenecek protokol ile belirlenir.

MADDE IX HUKUKİ HUSUSLAR

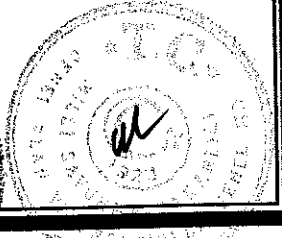
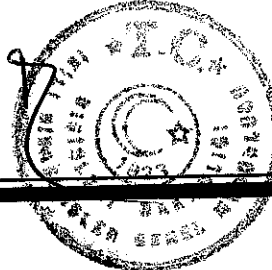
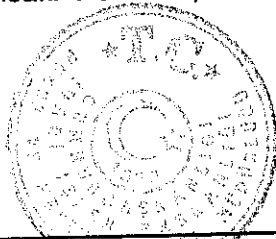
1. Misafir Personel ve Yakınları ile Misafir Öğrenciler; giriş, ikamet ve çıkış dâhil, Kabul Eden Taraf ülkesinde bulundukları sürece Kabul Eden Tarafın ulusal mevzuatı ve yargı yetkisine tabidirler. Kabul Eden Tarafın yargı yetkisinin uygulandığı ve hüküm içeriğinin Gönderen Tarafın mevzuatında bulunmayan bir cezayı öngördüğü hallerde, her iki Tarafın mevzuatında yer alan bir ceza türü uygulanır.
2. Misafir Personel, Yakınları veya Misafir Öğrencilerin gözaltına alınması veya tutuklanması halinde Kabul Eden Taraf, Gönderen Tarafı derhal durumdan haberdar eder.
3. Misafir Personel, Yakınları veya Misafir Öğrencilerin Kabul Eden Tarafta yasal bir soruşturma veya yargılamaya tabi tutulması halinde bu kişi, Kabul Eden Taraf vatandaşlarına sağlanandan az olmamak kaydıyla genel olarak kabul edilmiş yasal korumadan istifade etme hakkına sahiptir.
4. Misafir Öğrenci ve Misafir Personelin faaliyetlerine Kabul Eden Tarafın kanunlarını ihlal ettikleri takdirde son verilebilir.
5. Misafir Öğrenciler ve Misafir Personel bulundukları kıta, karargâh ve kurumlarda uygulanan disiplin kurallarına uyar. Misafir Personel ve Yakınları ile Misafir Öğrenci, Kabul Eden Tarafın ulusal politikalarına, ulusal değerlerine, kültürüne ve yaşam biçimine uygun davranır.
6. Misafir Öğrenciler, disiplin cezaları yönünden Kabul Eden Tarafın ulusal mevzuatına, Misafir Personel ise Gönderen Tarafın ulusal mevzuatına tabidir. Ancak Kabul Eden Tarafın yetkili askerî makamları, emrindeki Misafir Personele görevin gerektirdiği emirleri verebilir.
7. Gönderen Tarafın Kıdemli Personeli, kendi ilgili askerî hizmet ve disiplin yasalarının hükümleri uyarınca, Gönderen Tarafın personeline disiplin tedbirlerini uygulamaya yetkilidir.
8. Misafir Personel, Yakınları veya Misafir Öğrenciler, hiçbir siyasi faaliyet içinde olamaz veya Kabul Eden Taraf aleyhine faaliyetler yürütemez.

MADDE X TAZMİNAT TALEPLERİ

1. Bu MM'nin uygulanması esnasında, üçüncü tarafın tazminat talepleri hususunda Kabul Eden Tarafın ulusal mevzuatı uygulanır.
2. Taraflar, ağır ihmal veya kasıttan kaynaklanan zarar veya ziyan bulunmadıkça bu MM kapsamındaki faaliyetlerin icrası esnasında personelinin yaralanması veya ölümü halinde veya kişilere, mallara ve çevreye verilen zarar/ziyan nedeniyle birbirlerinden tazminat talebinde bulunamaz.
3. Taraflar ortaya çıkan durumun ağır ihmal veya kasıttan kaynaklanıp kaynaklanmadığını müştereken belirler.

MADDE XI İDARİ HUSUSLAR

1. Taraflarca karşılıklı olarak aksi yönde bir karar alınmadıkça Kabul Eden Taraf, Misafir Öğrenci ve Misafir Personele bu MM'de veya müteakip anlaşmalar ve düzenlemelerde belirtilenlerden başka görevler vermez.
2. Misafir Öğrenci ve Misafir Personel, Kabul Eden Tarafın emsal personeline uygulanan aynı idari uygulamalara tabidir.

3. Bu MM kapsamında imzalanacak diğer protokoller ve teknik düzenlemeler ile aksine karar verilmedikçe, Gönderen Tarafın personeli kendi millî üniformalarını giyme hakkına sahiptir. Görev sırasında, bir faaliyetin icrası için gerekli teçhizat mümkün olduğunca Kabul Eden Tarafça sağlanır. Ancak, Misafir Öğrenciler, Kabul Eden Tarafın sağlayacağı resmî üniformayı giymek zorundadırlar. Misafir Öğrenciler Gönderen Tarafça verilen resmî sembollerini tanınmaları için üniformalarına takabilirler.

4. Gönderen Taraf, gerekli gördüğünde personelini geri çağırma hakkını saklı tutar. Kabul Eden Taraf, Gönderen Tarafın böyle bir talep aldığında, ilgili personelin geri dönüşü için gerekli tedbirleri mümkün olan en kısa zamanda alır.

5. İstisna teşkil eden idari hususlar, bu MM kapsamında imzalanacak diğer protokoller veya teknik düzenlemelerde belirtilir.

6. Misafir Personel ve Yakınları orduvevleri ve kantinlerden Kabul Eden Tarafın düzenlemeleri kapsamında yararlanabilir.

7. Misafir Personel ve Yakınları ile Misafir Öğrencilerden herhangi birinin ölmesi durumunda, Kabul Eden Taraf, Gönderen Tarafı durumdan haberdar eder, ölen kişinin cenazesini kendi ülkesindeki en yakın uluslararası havaalanına nakleder ve cenaze nakledilinceye kadar sıhhi koruma dâhil gerekli diğer tedbirleri alır.

8. Misafir Personel ve Yakınları ile Misafir Öğrenciler çevreye zarar verebilecek faaliyetlerden kaçınır, çevre kirliliğinin önlenmesine azami dikkat eder ve Kabul Eden Tarafın konuya ilişkin düzenlemelerine uyar.

9. Kabul Eden Taraf, faaliyetlerin icrası için gerekli olan ulaştırma hizmetlerinin, mütakabiliyet ilkesi temelinde ve imkânları çerçevesinde ücreti mukabili/ücretsiz olarak teminine ilişkin nihai kararı verir.

10. Eğitim ve öğretim, Kabul Eden Tarafın mevzuatına göre verilir. Misafir Öğrenci ve Misafir Personelden; akademik başarısızlık, disiplinsizlik, sağlık sorunları vb. nedenlerle eğitim ve öğretimi takip edemeyecek olanların eğitim ve öğretim kurumları ile ilişkileri Kabul Eden Tarafın mevzuatında belirtilen esaslar çerçevesinde kesilir. Taraflarca gerekli görülmesi halinde hayati risk içeren ve uzmanlık gerektiren eğitimler (özel harekât eğitimleri, uçuş eğitimi, atış eğitimleri, vb.) için bu MM'ye dayalı protokoller yapılabilir.

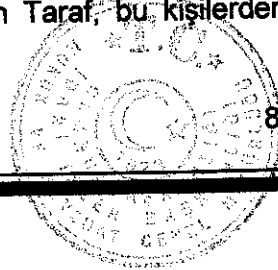
11. Misafir Personel ile Misafir Öğrenci seçimi Kabul Eden Tarafın belirleyeceği kriterlere uygun olarak Gönderen Tarafça yapılır. Uzun dönemli veya kritik önemi haiz eğitim ve öğretimlerde (Askerî Akademiler, Sağlık Akademisi, Özel Harekât Kursları, vb.) etkinliği attırmak amacıyla adayların seçim sürecinde Kabul Eden Taraf, Gönderen Tarafın egemenlik haklarına hâle getirmeksizin temsilci atayabilir. Vasıflarının söz konusu eğitim/öğretime uygun olmadığı değerlendirilen adayın başka bir aday ile değiştirilmesini talep edebilir.

12. Kabul Eden Taraf, Gönderen Tarafın, personelini geri çağırmasını veya değiştirmesini isteyebilir. Bu durumda Kabul Eden Taraf, Gönderen Tarafa Askerî Ataşelikler ve MADDE IV'te belirtilen Savunma ve Güvenlik İş Birliği Ofisi aracılığıyla yalnızca personelin değiştirilmesine ilişkin yazılı talebini bildirir. Kabul Eden Taraf, söz konusu personelin dönüşü için mümkün olan en kısa zamanda gerekli tedbirleri alır.

13. Yeterlilik gerektiren eğitim/öğretime başvuracak aday kalitesinin artırılması maksadıyla Gönderen Tarafın uygun gördüğü ilgili eğitim/öğretim ve kurumlarda Kabul Eden Tarafıla beraber ortak tanıtım faaliyeti icra edilebilir.

MADDE XII SAĞLIK HİZMETLERİ

1. Misafir Personel ve Misafir Öğrenci, bu MM gereği her türlü faaliyeti gerçekleştirebilecek sağlık koşullarını taşır. Kabul Eden Taraf, bu kişilerden sağlık bakımından uygun olduğunu gösteren sağlık raporu talep edebilir.

2. Misafir Öğrencilerin muayene ve tedavi hizmet giderleri, Kabul Eden Tarafın ulusal mevzuatına göre karşılanır. Misafir Öğrencilerin sağlık sigortası primleri veya sağlık giderleri Kabul Eden Tarafça karşılanır.

3. Misafir Personel ile Yakınlarının acil sağlık ve acil diş bakım hizmetleri Kabul Eden Tarafça ücretsiz olarak karşılanır. Acil sağlık ve acil diş bakım hizmetleri dışında kalan muayene ve tedavi hizmet giderleri, Kabul Eden Tarafın ulusal mevzuatına uygun olarak yaptırılacak bir sağlık sigortası tarafından karşılanır.

4. Misafir Personel ve Yakınlarının sigorta primleri veya tüm tedavi giderlerinin ücretsiz veya ücretli olarak karşılanıp karşılanmayacağına Kabul Eden Taraf karar verir. Kabul Eden Tarafça ücretli olmasına karar verilmesi durumunda Misafir Personel ve Yakınlarının sigorta primleri veya tüm tedavi giderleri Gönderen Taraf veya Misafir Personel tarafından karşılanır.

MADDE XIII MALİ HUSUSLAR

1. Bu MM kapsamındaki iş birliği faaliyetlerinin icrası maksadıyla görevlendirilen Misafir Personel ve Misafir Öğrencilerin maaş/harçlık, iâşe, ibate, ulaştırma ve diğer mali haklarından Gönderen Taraf sorumludur.

2. Ancak, Gönderen Tarafça talep edildiği takdirde; eğitim ve öğretim maksadıyla görevlendirilen Misafir Personel ve Misafir Öğrenciler için aşağıdaki hususların karşılanıp karşılanmayacağına ve karşılanma esaslarına Kabul Eden Taraf karar verir.

a. Misafir Personel için;

(1) Aylık maaş (esaslar ve miktar, kursiyer subay ve astsubayların rütbelerine göre, sivil personelin ise statülerine göre Kabul Eden Tarafça belirlenir),

(2) Eğitim ve öğretim masrafları (ücretli, indirimli veya ücretsiz),

(3) Giyim-kuşam (esasları Kabul Eden Tarafça belirlenir),

(4) Uzmanlık eğitimi gören doktorlar için nöbet ücreti.

b. Misafir Öğrenciler için;

(1) İâşe,

(2) İbate (Kabul Eden Tarafça belirlenecek misafirhane veya tesiste),

(3) Harçlık (esaslar ve miktar Kabul Eden Tarafça belirlenir.),

(4) Eğitim-öğretim masrafları (ücretli, indirimli veya ücretsiz),

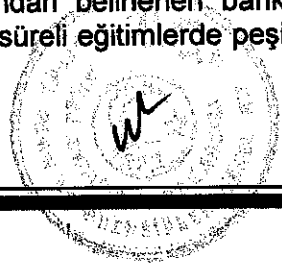
(5) Giyim-kuşam (esasları Kabul Eden Tarafça belirlenir.),

(6) Tıp Fakültesi 6'ncı sınıf öğrencilerine intörn eğitimi döneminde ödenen ücretler.

3. Türkiye'de verilecek Türkçe lisan kursları (akademik eğitimlerde verilen lisan hazırlık sınıfları dâhil) ile Libya'da verilecek Arapça lisan kursları ücretsiz olacaktır. Yüksek maliyet gerektiren eğitimler (uçuş eğitimi, dalgıç eğitimi, serbest çıkış kulesi eğitimi, vb.) tam ücretli olarak verilebilir.

4. Misafir Öğrenci ve Misafir Personel, Kabul Eden Tarafı kesin olarak terk ederken kendi borçları ile Yakınlarının borçlarını tasfiye eder. Acil bir geri çekme halinde, Misafir Personel ve Yakınları ile Misafir Öğrencilerin borçları, Kabul Eden Tarafça düzenlenecek yapılan harcama tutarını gösteren ve ilgili makam tarafından onaylanmış belgeye istinaden Gönderen Tarafça ödenir.

5. Eğitim ve öğretim giderleri, Gönderen Tarafça her eğitim ve öğretim döneminin sonunda yapılan harcama tutarını gösteren ve ilgili makam tarafından onaylanmış belgenin alınmasını takip eden 60 (altmış) gün içinde Kabul Eden Tarafın yetkili makamı tarafından belirlenen banka nezdinde açılan hesaba ABD doları cinsinden yatırılır (bir ay ve daha kısa süreli eğitimlerde peşin ödeme yapılır).

6. Misafir Personel ve Yakınları ile Misafir Öğrenciler, giriş, ikamet ve çıkışları süresince, Kabul Eden Tarafın yürürlükteki vergi hukukuna tabidir.

MADDE XIV GÜMRÜK VE PASAPORT İŞLEMLERİ

1. Misafir Personel ve Yakınları ile Misafir Öğrenciler, Kabul Eden Tarafın ülkesinde, Kabul Eden Tarafın yabancıların ikamet ve seyahatleri hakkındaki düzenlemelerine tabidir.
2. Misafir Personel ve Yakınları ile Misafir Öğrenciler, Kabul Eden Tarafın ülkesine giriş ve çıkışlarda bu devletin pasaport ve gümrük ile ilgili düzenlemelerine tabidir. Ancak, Kabul Eden Taraf, kendi mevzuatı kapsamında mümkün olan tüm idari kolaylıkları sağlar.

MADDE XV TARAFLARIN DİĞER ULUSLARARASI ANLAŞMALARDAN DOĞAN TAAHHÜTLERİ

1. Bu MM'nin hükümleri, Tarafların diğer uluslararası anlaşmalardan doğan hak ve taahhütlerini etkilemez ve diğer Devletlerin çıkarları, güvenliği ve ülke bütünlüğüne karşı kullanılamaz.
2. Bu MM ile 04 Nisan 2012 tarihinde imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Libya Hükûmeti Arasında Askerî Eğitim İş Birliği Mutabakat Muhtırası" arasında bir hüküm uyumsuzluğu olması halinde, bu MM hükümleri geçerli olur.

MADDE XVI UYUŞMAZLIKLARIN ÇÖZÜLMESİ

1. Bu MM'nin uygulanmasından veya yorumlanmasından doğan herhangi bir uyumsuzluk, Taraflar arasında mümkün olan en alt düzeyde istişare ve görüşmeler yoluyla çözülür ve çözüm için herhangi bir ulusal veya uluslararası mahkemeye veya üçüncü tarafa intikal ettirilmez.
2. Uyumsuzluk meydana geldiği tarihten itibaren 60 (altmış) gün içinde çözümlenemezse, Taraflar 30 (otuz) gün içinde görüşmelere başlar. Müteakip 60 (altmış) gün içinde çözüm sağlanamadığı takdirde, Taraflar bu MM'yi MADDE XVIII'de belirtilen usul uyarınca sona erdirebilir.

MADDE XVII TADİL VE GÖZDEN GEÇİRME

1. Taraflardan her biri gerektiğinde bu MM'nin tadilini veya gözden geçirilmesini diplomatik yollarla önerebilir.
2. Üzerinde yazılı olarak mutabık kalınan tadil veya değişiklikler, bu MM'nin yürürlüğe girişini düzenleyen MADDE XIX'da belirtilen usul uyarınca yürürlüğe girer.

MADDE XVIII YÜRÜRLÜK SÜRESİ VE SONA ERDİRME

1. Bu MM, yürürlüğe giriş tarihinden itibaren 3 (üç) yıl süreyle yürürlükte kalır.
2. Bu MM, Taraflardan biri MM'yi sona erdirme niyetini diğer Tarafa diplomatik yollarla yazılı olarak bildirmediği takdirde, 1'er (biri) yıllık süreler için kendiliğinden uzar.
3. Taraflardan biri, MM'yi herhangi bir zamanda sona erdirme niyetini diğer Tarafa diplomatik yollarla yazılı olarak bildirebilir. MM'nin sona erdiğine ilişkin yapılan bildirimler, yapıldığı tarihten 90 (doksan) gün sonra hüküm doğurur.
4. Bu MM'nin sona ermesi, devam eden programlar ve faaliyetleri etkilemez.

MADDE XIX
ONAY VE YÜRÜRLÜĞE GİRİŞ

Bu MM, Tarafların MM'nin yürürlüğe girmesi için gerekli iç yasal usullerinin tamamlandığını birbirlerine diplomatik yollarla bildirdikleri son yazılı bildirimin alındığı tarihte yürürlüğe girer.

MADDE XX
METİN VE İMZA

Bu MM, İstanbul'da, 27/11/ 2019 tarihinde, Türkçe, Arapça ve İngilizce dillerinde, her biri eşit derecede geçerli olmak üzere, ikişer asıl nüsha olarak imzalanmıştır. Yorum farklılığı olması durumunda, İngilizce metin geçerlidir.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİ ADINA

LİBYA DEVLETİ ULUSAL
MUTABAKAT HÜKÜMETİ ADINA

İMZA

:

İSİM

: Hulusi AKAR

UNVAN

: Millî Savunma Bakanı

İMZA

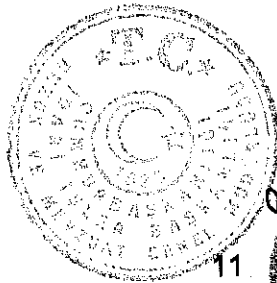
:

İSİM

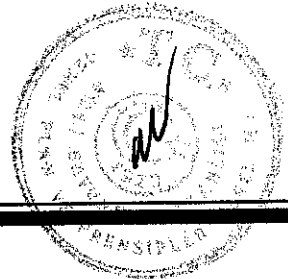
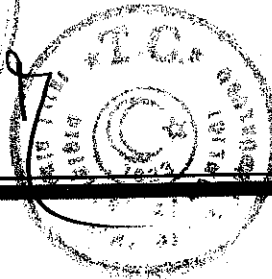
: Fathi BASHAAGHA

UNVAN

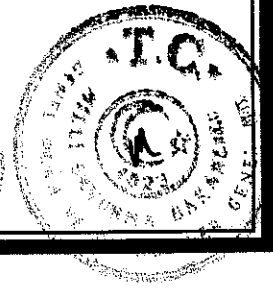
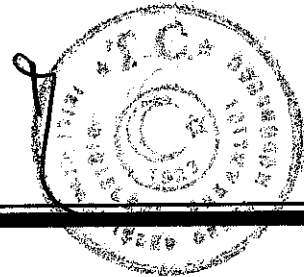
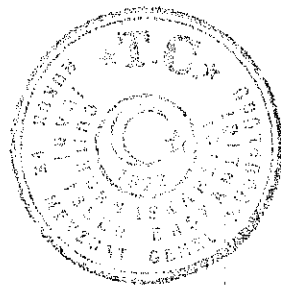
: İçişleri Bakanı

11

مذكرة تفاهم
للتعاون الأمني والعسكري
بين
حكومة جمهورية تركيا
وحكومة الوفاق الوطني - دولة ليبيا

**مذكرة تفاهم
للتعاون الأمني والعسكري
بين**

حكومة جمهورية تركيا وحكومة الوفاق الوطني-دولة ليبيا

مقدمة

إن حكومة جمهورية تركيا وحكومة الوفاق الوطني- دولة ليبيا (ويشار إليهما فيما بعد بالطرف أو الطرفين)، يؤكدان التزامهما باهداف ومبادئ ميثاق الأمم المتحدة، والأخذ في الاعتبار بإحكام مذكرة التفاهم في مجال التدريب العسكري الموقعة بين حكومة الجمهورية التركية وحكومة دولة ليبيا بتاريخ 2012/04/04م.

ويؤكد الطرفان على أن التعاون في مختلف المجالات الأمنية والعسكرية سيكون على أساس الاحترام المتبادل للسيادة والمساواة، وبما يساهم في خدمة المصالح المشتركة والقدرة الاقتصادية للطرفين،

ويعبر الطرفان عن رغبتهما في تطوير علاقات الصداقة التاريخية بين البلدين على أسس القوانين الوطنية والضوابط والاتفاقيات الدولية،

وقد اتفقا على ما يلي:

المادة الأولى

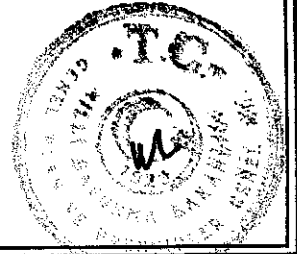
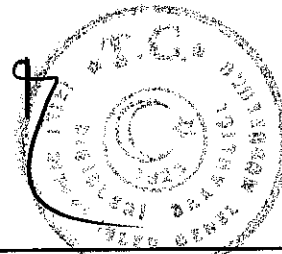
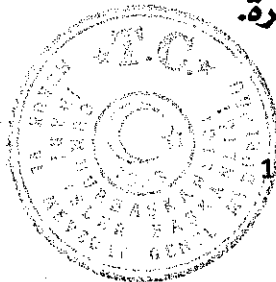
الغرض

وضع إطار للعلاقات وتطوير التعاون بين الطرفين في المجالات المحددة في المادة الرابعة من هذه المذكرة.

المادة الثانية

المجالات

التعاون في مجال تبادل المختصين، المواد، المعدات، المعلومات والخبرة في المجالات المحددة في المادة الرابعة من هذه المذكرة.

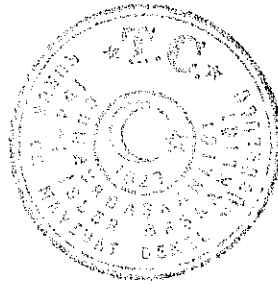

المادة الثالثة

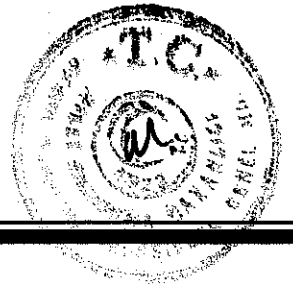
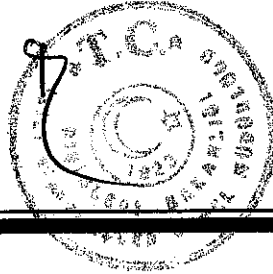
التعريفات

المصطلحات المستخدمة في هذه المذكرة سيكون لها المعاني التالية:

- 1- (الطرف المرسل) - الطرف المرسل للموظفين، والمواد والمعدات إلى الطرف المستقبل لتنفيذ هذه المذكرة.
- 2- (الطرف المستقبل) - الطرف الذي يستقبل الموظفين، والمواد والمعدات من الطرف المرسل على اراضيه لتنفيذ هذه المذكرة.
- 3- (الموظفون الضيوف) - الموظفون الأعضاء في المؤسسات الأمنية والدفاعية والمرسلين من أحد الطرفين إلى الطرف الآخر لتنفيذ هذه المذكرة.
- 4- (الطالب الضيف) الطلبة الموفدون من الطرف المرسل من القوات الأمنية والمسلحة ليتلقوا التدريب في المدارس العسكرية للطرف المستقبل أو المؤسسات التعليمية الأخرى التي سيتم تحديدها من قبل الطرف المستقبل.
- 5- (المرافقين) - زوجة واطفال الموفد الذي يعولهم وفقاً للتشريعات الوطنية الخاصة.
- 6- (الموظف الأعلى) - أعلى كبار الموظفين الموفدين المخول بالإشراف على نشاطات مجموعة المدنيين، الموفدين من أجلها في إطار هذه المذكرة والمعين من قبل الطرف المرسل.
- 7- (المنحة) - التبرع أو نقل بضاعة أو تقديم خدمة بدون مقابل.
- 8- (الخدمات) - توفير التدريب، المعلومات التقنية، الدعم، التطوير، الصيانة، التخلص ودعم وتقديم المشورة وتحديد الآليات، المعدات والأسلحة البرية والبحرية والجوية، والمباني والعقارات (مراكز التدريب)، بشرط أن يحتفظ المالك بها، تنفيذاً لهذه المذكرة.
- 9- (الدعم اللوجستي) - يشمل كافة عمليات البيع، المنح، إيجار ونقل وتوزيع وتبادل المؤن والخدمات الإمدادية وعمليات نقل التقنيات وحقوق التراخيص.

2

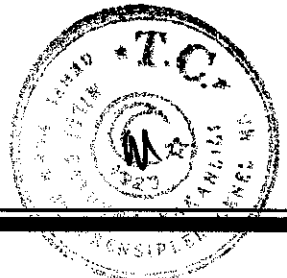
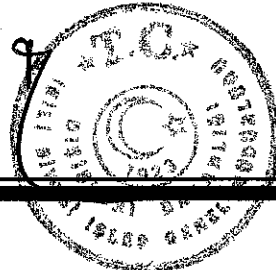
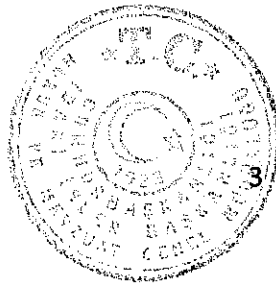

10- (المعلومات والمواد السريّة) - المعلومات الرسميّة، المستندات أو المواد التي تتطلب الحماية من أجل الأمن الوطني. هذه المعلومات يمكن أن تكون شفويّة، بصريّة، مطبوعة أو ممغنطة أو على شكل تقني أو جهاز يشتمل على معلومات خاضعة لحقوق الملكية الفكرية.

المادة الرابعة مجالات التعاون الأمني والعسكري

التعاون بين الطرفين يشمل المجالات الآتية:

- 1- دعم إنشاء قوة الإستجابة السريعة، التي من ضمن مسؤوليات الأمن والجيش في ليبيا، لنقل الخبرات والدعم التدريبي والاستشاري والتخطيطي والمعدات من الجانب التركي.
- 2- عند الطلب يتم إنشاء مكتب مشترك في ليبيا للتعاون في مجالات الأمن والدفاع (بعدد كاف من الخبراء والموظفين).
- 3- توفير التدريب، المعلومات التقنية، الدعم، التطوير، الصيانة، التصليح، الإسترجاع، التخلص، ودعم وتقديم المشورة وتحديد الآليات، المعدات والأسلحة البرية والبحرية والجوية، والمباني والعقارات (مراكز التدريب)، بشرط أن يحتفظ المالك بها.
- 4- تقديم خدمات تدريبية واستشارية تتعلق بالتخطيط العسكري ونقل الخبرات واستخدام نشاطات التعليم والتدريب ونظم الأسلحة والمعدات في مجال نشاطات القوات البرية / البحرية / الجوية المتواجدة ضمن القوات المسلحة داخل حدود الطرفين وبدعوة من الطرف المستقبل.
- 5- التدريب والتعليم الأمني والعسكري.
- 6- المشاركة في التدريبات العسكرية أو المناورات المشتركة.
- 7- الصناعة الخاصة بالأمن والدفاع.

8- التدريب، تبادل المعلومات / الخبرات وتنفيذ المناورات المشتركة في مجال مكافحة الإرهاب، الهجرة غير الشرعية، أمن الحدود البرية، البحرية والجوية، مكافحة المخدرات والتفريب، عمليات التخلص من الذخائر المتفجرة والألغام، وعمليات الإغاثة في حالات الكوارث الطبيعية.

9- التعاون في مختلف المجالات وتبادل الزيارات بين الطرفين.

10- الهياكل التنظيمية للشرطة والقوات المسلحة والأمنية، بناء وتجهيز الشرطة والوحدات العسكرية والأمنية وإدارة الموظفين.

11- التعاون في المجال الاستخباراتي والعملياتي.

12- التعاون اللوجستي والمنح والنظم اللوجستية.

13- الخدمات الطبية والصحية للشرطة والجيش.

14- نظم الاتصالات والألكترونات والمعلومات والدفاع (السيبراني) الإلكتروني.

15- حفظ السلام، عمليات الإسعافات الإنسانية ومكافحة القرصنة.

16- تبادل المعرفة حول قانون البحار والنظم القانونية العسكرية.

17- التخريط وعلم وصف المياه.

18- تبادل الموظفين لغرض التطوير المهني.

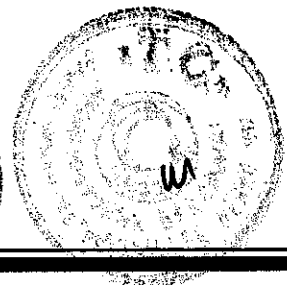
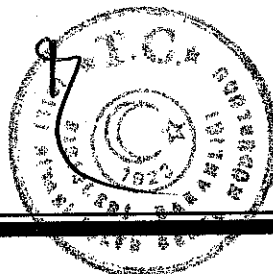
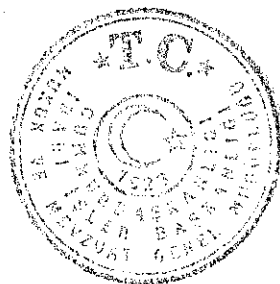
19- تبادل الموظفين الضيوف والمستشارين والوحدات.

20- تبادل المعلومات والخبرات في مجالات البحث العلمي والتقني في المجالات العسكرية والأمنية.

21- النشاطات الثقافية والاجتماعية والرياضية.

22- التاريخ العسكري، الأرشيف، النشر وعلم المتاحف.

23- تبادل وتشاطر المعرفة حول الوعي بالحالة في البحار والتعاون في عمليات أمن البحار.

المادة الخامسة مبادئ التنفيذ والتعاون

1- بناءً على قرارهما، يمكن للطرفين التعاون فيما بينهما وفق للطرق التالية:

أ- الاجتماعات وتبادل الزيارات بين المؤسسات ذات العلاقة والمخولة من الطرفين على مختلف المستويات.

ب- تبادل الخبرات والخبراء من الطرفين في مختلف الأنشطة.

ج- تنظيم التدريب والتعليم والدورات (بتكلفة، مجاناً، او بتكلفة مخفضة) في الوحدات والمقار والمؤسسات العسكرية.

د- الاتصالات بين المؤسسات الأمنية والعسكرية المماثلة.

هـ- تنظيم المباحثات والاستشارات والاجتماعات المشتركة، والمشاركة في الدورات والندوات والمؤتمرات.

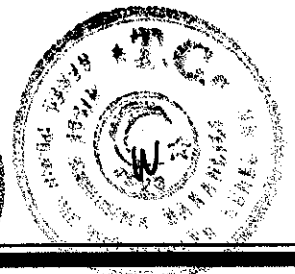
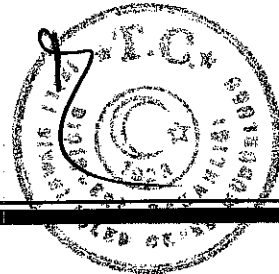
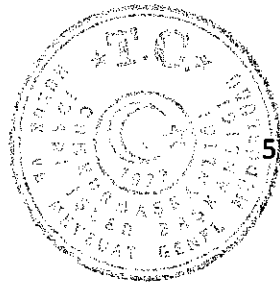
و- المشاركة في التدريبات العسكرية المشتركة، بما فيها مناورات الذخيرة الحية وتكون المشاركة في هذه المناورات بصفة مراقبين، القيام بتدريبات عابرة، (زيارات المطارات والموانئ) وتنظيم المناورات المشتركة.

ز- تبادل المواد المعلوماتية والتدريبية.

ح- منح وتبادل وتخصيص وبيع وإيجار البضائع والخدمات العسكرية المتوفرة لدى الطرفين في إطار التعاون اللوجستي وعمليات نقل التقنية وحقوق التراخيص المتعلقة بها.

2- تبادل الذخائر، أنظمة الأسلحة، المعدات الخاصة العسكرية، الآليات، ومواد الإمداد ذات الصلة في شكل منح أو إعارة أو شراؤها من طرف ثالث، وهذه سيتم تنفيذها وفقاً للاتفاقيات السارية بشأن قيود النقل الخاصة بهذا الطرف.

3- يمكن للطرفين أن يوقعا على اتفاقات أو برامج تنفيذية متممة لتنفيذ هذه المذكرة، يتم التصديق عليها حسب تشريعاتهما الوطنية وبالتوافق مع بنود هذه المذكرة.

4- يجب الأخذ في الاعتبار عند تنفيذ هذه المذكرة، المصالح المتبادلة واحتياجات الطرفين وعلى أساس المعاملة بالمثل.

5- المواد، المعلومات التقنية والوثائق المتبادلة في هيئة منح أو بمقابل، أو تلك المنتجة بشكل مشترك بين الطرفين، طبقاً لهذه المذكرة، والبرامج الملحقة الأخرى، والاتفاقات والبرامج، يجب ألا تنتقل إلى دولة ثالثة بدون اتفاق مسبق بين الطرفين.

6- على الطرف المستقبل إعلام الطرف المرسل كتابياً في حال استبعاد المواد التي سيتم منحها بموجب هذه المذكرة.

المادة السادسة

برامج التنفيذ

1- تقوم السلطات / المؤسسات المخولة من الطرفين بإعداد برامج تنفيذية للنشاطات المشتركة بموجب هذه المذكرة، على أن تشمل هذه البرامج : الاسم، المجال، النوع، التاريخ، المكان، المؤسسات المنفذة، الجانب المالي، وأي تفاصيل أخرى عن النشاطات المزمع تنفيذها.

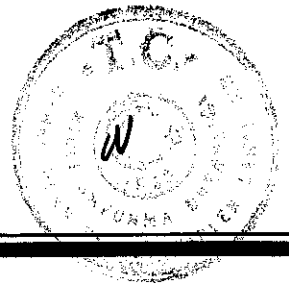
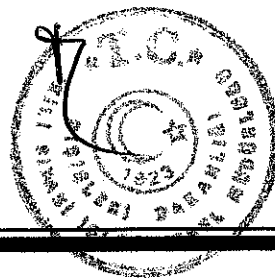
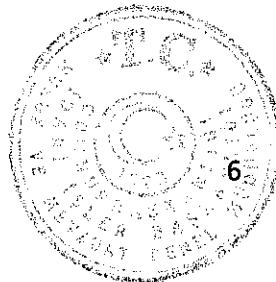
2- يقوم الطرفان بالتوقيع على البرامج التنفيذية فور دخول هذه المذكرة حيز التنفيذ.

3- تعزيز وتطوير التعاون بين الطرفين عبر الزيارات المتبادلة على كل المستويات المذكورة في البرامج التنفيذية.

المادة السابعة

أمن المعلومات والمواد المصنفة

1- يتم استخدام وحماية كل المعلومات المصنفة، الوثائق، حقوق الملكية الفكرية والمادية والمواد ذات الصلة بالأمن والدفاع المتبادلة أو التي أعدت بموجب هذه المذكرة، لأغراضها الخاصة التي قدمت من أجلها، وفقاً لمذكرة التفاهم والاتفاقات والبرامج التنفيذية الملحقة بهذه المذكرة.

2- يؤكد الطرفان على اتخاذ نفس المعايير الضرورية المتبعة لحماية معلوماتهما السرية ذات المستوى المماثل لتشريعاتهما الوطنية، وكذلك الوثائق وكل البيانات الخاصة بالمواد والمعدات التي سيتم تبادلها في نطاق تنفيذ هذه المذكرة لاداء الانشطة المشتركة، كما يجب على الطرفين تصنيف المعلومات المتبادلة بنفس المستوى وفق التالي:

بالنسبة لحكومة جمهورية تركيا		بالنسبة لحكومة الوفاق الوطني دولتي ليبيا
Cok Gizli	Top Secret	سري للغاية
Gizli	Secret	سري
Ozel	Confidential	خاص
Hizmete Ozel	Restricted	مقيد
Tasnif Disi	Unclassified	غير مصنف

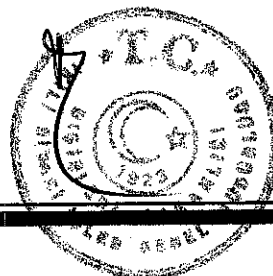
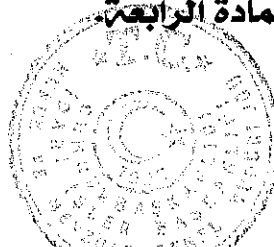
3- يؤكد الطرفان على عدم إفشاء أو نقل أو مشاركة المعلومات والمواد السرية إلى طرف ثالث دون موافقة كتابية مسبقة من الطرف المقدم لهذه المعلومات والمواد السرية.

4- يؤكد الطرفان على أن تبادل المعلومات والمواد السرية يتم عبر قنوات حكومية، أو قنوات تتفق عليها السلطات الأمنية المعنية من الطرفين، ويحدد مستوى سرية المعلومات من الطرف المقدم لها.

5- يتعهد الطرفان على الاستمرار في مسؤوليتهم بحماية ومنع إفشاء سرية المواد المتبادلة وفقاً لمستوى تصنيفها حتى بعد إنهاء العمل بهذه المذكرة.

6- يتعهد الطرفان على ضمان الحماية الفعالة لحقوق الملكية الفكرية التي سيتم إنشاؤها أو نقلها بموجب هذه المذكرة، وفقاً لتشريعاتهما الوطنية والمواثيق الدولية اللذين هما طرف فيها.

7- في حالة الضرورة، يمكن إبرام اتفاق أمني منفصل حول نقل واستخدام وحماية المعلومات والمواد السرية المتبادلة بموجب هذه المذكرة، ويمكن تضمينها تحت مسؤولية الهيئات بكل مجال تعاون محدد في المادة الرابعة.

8- يتعهد الطرفان بعدم استخدام المعلومات المتحصل عليها خلال تنفيذ بنود هذه المذكرة ضد مصالح الطرف الآخر.

9- يؤكد الطرفان على أن الوصول إلى هذه المعلومات والمواد السريّة سيكون على أساس الحاجة إلى المعرفة، وأن تكون للموظفين المختصين الذين يحملون التصاريح الملائمة.

10- في حالة تسرب المعلومات المتبادلة خلال فترة تنفيذ هذه المذكرة بشكل فجائي، يتعهد الطرف الذي يكتشف الواقعة أن يبلغ الطرف الآخر بالحالة فور اكتشافها.

المادة الثامنة

الإستخبارات

1- بما يحقق مصالح كلا منهما، يلتزم الطرفان بالتعاون، وتطوير الإستراتيجيات المتبادلة، تبادل المعلومات، والتعاون المعلوماتي في المجالات التالية:

أ- تهديدات الأمن الوطني التي تستهدف الطرفين.

ب- الإرهاب العالمي، تمويل الإرهاب وأي جرائم منظمة مرتبطة بالإرهاب العالمي.

ج- التطورات الأمنية الإقليمية ذات الاهتمام المشترك للطرفين.

د- التقنية - تقنية المعلومات.

هـ- التدريب.

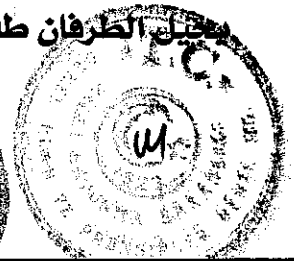
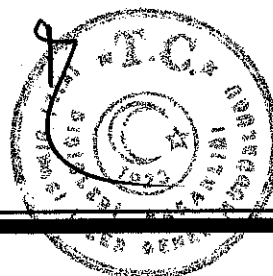
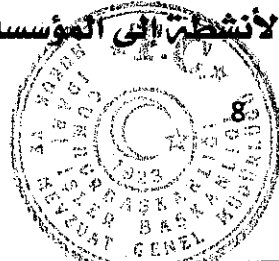
و- مكافحة اسلحة الدمار الشامل وانتشارها.

ز- الأمن الجوي والبحري.

ح- الجرائم السيبرانية (الإلكترونية).

ر- الهجرة غير الشرعية.

2- يلتزم الطرفان بتبادل المعلومات الاستخباراتية والتعاون في مجال العمليات ضد جميع الأنشطة التخريبية لمواجهة جميع العناصر التي تشكل خطراً على وحدة بلدانها ووجودهما واستقلالهما وأمنهما ونظامهما الدستوري وقوتها الوطنية، ويمكن للطرفين أن يتبادلا الطلبات بخصوص تصاريح الإقامة، تصاريح العمل، الترحيل، الخ.. للأشخاص الذين هم، بناءً على المعلومات الاستخباراتية، متورطون في مثل هذه الأنشطة، على أن يحيل الطرفان طلباتهما فيما يخص هذه الأنشطة إلى المؤسسات المختصة للبحث فيها.

3- يتم تبادل المعلومات الاستخباراتية والتعاون في مجال العمليات من خلال الوسائل والطرق الآتية:

أ- كل المواضيع التنسيقية (بما فيها المواضيع المتبادلة) يجب أن يتم تبادلها باتفاق خلال السنة المرتبطة بها أثناء المفاوضات الثنائية التي ستعقد بين الموظفين المخولين من قبلهما، على أساس متناوب، سنة في تركيا وسنة في ليبيا.

ب- يجب على الطرف الزائر أن يبلغ الطرف المستقبل بالاسماء، الرتب، الموعد، والتصريحات الأمنية لأعضاء الوفد خلال 15 (خمسة عشر) يوماً على الأقل قبل الزيارة.

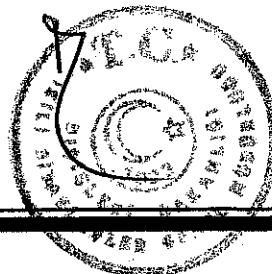
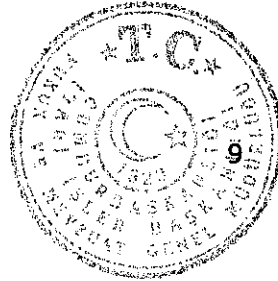
ج- اللغة الإنجليزية هي لغة الوثائق والمفاوضات، ويمكن الاستعانة بمترجم أثناء المفاوضات اذا ما دعت الضرورة لذلك.

د- يجب أن تسلم المعلومات الممكن مبادلتها في شكل مستند، وأن يرفق مع المستند اذا كان هناك أي قرص مضغوط أو مرئي أو فيلم، صور، شرائح، الخ. ذات صلة بالموضوع.

هـ- اتفق الطرفان على ضرورة الرد على طلبات المعلومات من الطرف الآخر في أسرع وقت ممكن، عبر القنوات الآمنة المتفق عليها بين الطرفين.

و- يجب تقييم طلب تبادل المعلومات الاستخباراتية على أساس حالة بحالة، ويمكن أن يرفض الطلب اذا ما كان يعرض السيادة الوطنية والأمن الوطني لأحد الطرفين للخطر، أو يتعارض بصورة كبيرة مع المصالح الوطنية / الدولية.

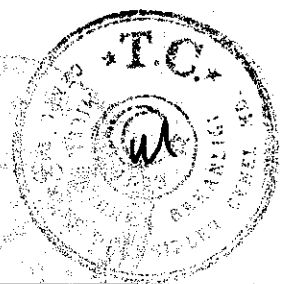
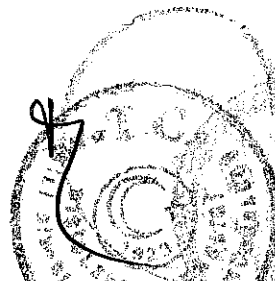
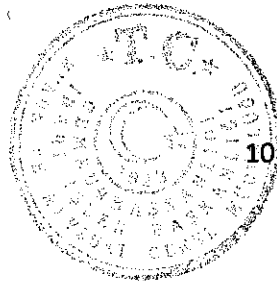
4- تقوم الجهات المختصة بتعيين العدد الكافي من الموظفين ضمن هيئة مكتب التعاون الدفاعي والأمني في تركيا وليبيا، للعمل كهيئة استشارية في مبادئ التشغيل وتنسيق الاستخبارات والأنشطة العملية، تفاصيلها، مثل شروط الخدمة وعدد العاملين، وباقي المسائل سيتم تحديدها في الاتفاق الذي سيتم إعداده.

المادة التاسعة

مسائل قانونية

- 1- يخضع الموظفون والطلبة الضيوف ومن يعولونهم، للتشريعات الوطنية والقضائية للطرف المستقبل اثناء تواجدهم على اراضيه، بما في ذلك الدخول والإقامة والخروج، وفي حالة صدور حكم من السلطة القضائية للطرف المستقبل لا يوجد في تشريعات الطرف المرسل، يتم تنفيذ عقوبة بديلة موجودة في تشريعات البلدين.
- 2- في حالة أن أي من الموظفين والطلبة الضيوف ومن يعولونهم، تم ايقافه أو احتجازه، على الطرف المستقبل أن يبلغ الطرف المرسل بالحالة (في أسرع وقت ممكن).
- 3- في حالة أن أي من الموظفين والطلبة الضيوف ومن يعولونهم، واجه تحقيقاً قانونياً أو محاكمة لدى الطرف المستقبل، يجب أن يضمن له/ لها الحماية القانونية، التي لا تقل عن تلك التي يتمتع بها مواطنو الطرف المستقبل.
- 4- يمكن إنهاء أنشطة الموظفين والطلبة الضيوف اذا ما انتهكوا قوانين الطرف المستقبل.
- 5- يخضع الموظفون والطلبة الضيوف للأحكام المنظمة في الوحدات والإدارات والمؤسسات المختصة لهم، ويجب على الموظفين والطلبة الضيوف ومن يعولونهم أن يلتزموا بالضوابط والقيم الوطنية، الثقافة وطريقة الحياة للطرف المستقبل.
- 6- يخضع الطلبة الضيوف للعقوبات التأديبية وفقاً للتشريعات الوطنية للطرف المستقبل، والموظفون الضيوف للتشريعات الوطنية للطرف المرسل، ولمتطلبات العمل يمكن للسلطات الأمنية والعسكرية المختصة لدى الطرف المستقبل أن تصدر أوامر للموظفين الضيوف الذين تحت إشرافها.
- 7- يخول كبار موظفي الطرف المرسل تطبيق المعايير الصارمة على موظفيه، وفقاً لأحكام قوانين المؤسسات العسكرية، والقوانين التأديبية.
- 8- عدم إنخراط الموظفون والطلبة الضيوف ومن يعولونهم في أي نشاط سياسي أو أن يقوموا بأي نشاطات ضد الطرف المستقبل.

المادة العاشرة

دعاوى التعويض

1- يطبق التشريع الوطني للطرف المستقبل على طلبات التعويض للطرف الثالث اثناء فترة تنفيذ هذه المذكرة.

2- لا يطلب الطرفان التعويض من الطرف الآخر في حالة جرح أو موت موظفيهما، أو في حالة الاضرار/ الخسارة التي تصيب الأفراد، البضاعة، أو البيئته خلال اداء الأنشطة المتضمنة في هذه المذكرة، إلا اذا كانت هذه الأضرار أو الخسارة ناجمة عن الإهمال الجسيم أو سوء السلوك المتعمد.

3- يقوم الطرفان معاً بتحديد هذه الأضرار ما إذا كانت الحالة بسبب الإهمال الجسيم أو سوء السلوك المتعمد.

المادة الحادية عشر

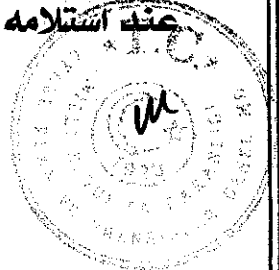
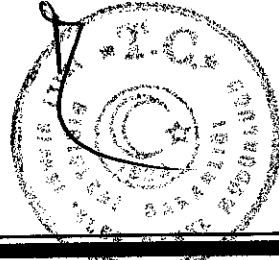
مسائل إدارية

1- لا يحق للطرف المستقبل، بدون اتفاق الطرفين، تكليف الموظفين والطلبة الضيوف، بمهام غير التي تم تحديدها في هذه المذكرة أو الاتفاقات والبرامج التنفيذية الملحقية.

2- يخضع الموظفون والطلبة الضيوف لنفس الإجراءات الإدارية التي تسري على نظرائهم في الطرف المستقبل.

3- يحق لأفراد الطرف المرسل ارتداء زيهم الوطني الا اذا تم الإتفاق على خلاف ذلك في الاتفاقات والترتيبات الفنية التي يتم توقيعها في إطار هذه المذكرة، ويقوم الطرف المستقبل، الى أقصى حد ممكن، بتوفير المعدات اللازمة لأداء أي نشاط بموجب هذه المذكرة، ومع ذلك، يجب على الطلبة الضيوف ارتداء الزي الرسمي المقدم لهم من الطرف المستقبل، ويمكن للطلبة الضيوف أن يضعوا العلامات الرسمية الممنوحة لهم من الطرف المرسل لتمييزهم.

4- يحق للطرف المرسل استدعاء موظفيه حسب ما يراه ضرورياً، وعلى الطرف المستقبل عند استلامه مثل هذا الطلب، أن يتخذ الإجراءات العملية بأسرع وقت ممكن لعودتهم.

5- المسائل الإدارية التي تتضمن استثناءات، يجب تحديدها في الاتفاقات والترتيبات الفنية التي ستوقع في إطار هذه المذكرة.

6- يمكن أن يستفيد الموظفون الضيوف ومن يعولونهم من خدمات نادي الضباط وفق لوائح الطرف المستقبل.

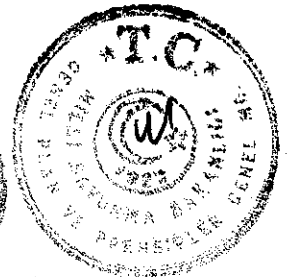
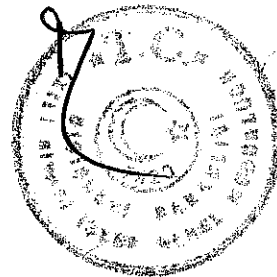
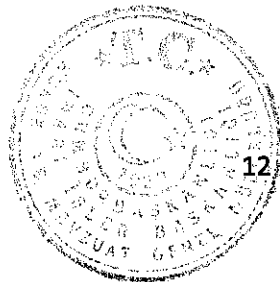
7- في حالة وفاة أحد الموظفين أو الطلبة الضيوف ومن يعولونهم، يقوم الطرف المستقبل بإبلاغ الطرف المرسل عن الحالة، ونقل الجثمان لأقرب مطار دولي ضمن اراضيه، واتخاذ كافة الإجراءات الضرورية بما فيها الحماية الطبية حتى ينقل الجثمان.

8- على الموظفون والطلبة الضيوف ومن يعولونهم، تجنب الأعمال التي يمكن أن تضر بالبيئة وعدم تلويثها، والإمتثال للوائح الطرف المستقبل في هذا الشأن.

9- يتخذ الطرف المستقبل القرار النهائي المتعلق بتوفير خدمات النقل للقيام بالأنشطة على اساس المعاملة بالمثل والنظر في إمكانية توفيرها بتكلفة / بدون تكلفة.

10- يتم التدريب والتعليم وفقاً لتشريعات الطرف المستقبل. يسرح الموظف أو الطالب الضيف غير القادر على حضور التدريب والتعليم نتيجة لرسوب أكاديمي، قلته في الإنضباط أو مشاكل صحية، الخ.. من المؤسسات التدريبية والتعليمية، وفقاً للإجراءات المتبعة المحددة في تشريعات الطرف المستقبل، اذا رأى الطرفان الحاجة إلى إبرام اتفاقات ملحقه بهذه المذكرة بخصوص التدريبات التي تشكل تهديداً على الحياة وتطلب خبرة (تدريبات العمليات الخاصة، تدريبات الطيران، تدريبات الرماية، الخ..).

11- يتم اختيار الموظفين والطلبة الضيوف من قبل الطرف المرسل، وفقاً للمعايير التي يحددها الطرف المستقبل، في حالة التدريب والتعليم طويل المدى والخرج (أكاديمية عسكرية، أكاديمية طبية، دورات عمليات خاصة، الخ..)، يمكن للطرف المستقبل أن يشارك في عملية اختيار المرشحين من خلال إيفاد مختصين دون المساس بحقوق السيادة للطرف المرسل، وذلك لغرض تحسين الكفاءة، ويمكن أن يطلب استبدال المرشح الذي تعتبر شهادته غير مناسبة للتدريب / التعليم بمرشح آخر.

12- يمكن للطرف المستقبل أن يطلب من الطرف المرسل استدعاء أو تغيير موظفيه لأي سبب، في هذه الحالة، على الطرف المستقبل أن يوجه طلباً كتابياً إلى الطرف المرسل بخصوص تغيير الموظفين عبر مكاتب الملحقيات العسكرية ومكتب التعاون الدفاعي المذكور في المادة الرابعة، وعلى الطرف المستقبل أن يتخذ كافة الإجراءات الضرورية بأسرع وقت ممكن لعودتهم.

13- يمكن القيام بأنشطة ترويجية مشتركة مع الطرف المستقبل في المؤسسات التدريبية والتعليمية ذات العلاقة للطرف المرسل، وفق ما هو مناسب للطرف المرسل من أجل تطوير نوعية المرشحين الذين سيتقدمون للتدريب / التعليم الذي يتطلب مؤهل / شهادة.

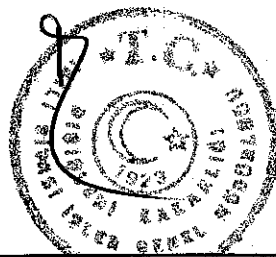
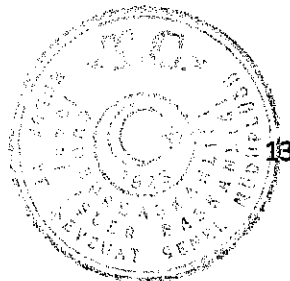
المادة الثانية عشر خدمات طبية

1- الموظفون والطلبة الضيوف يجب أن يكونوا في حالة صحية جيدة لأداء أي نشاط في إطار هذه المذكرة، ويمكن أن يطلب الطرف المستقبل تقريراً طبياً يؤكد حالتهم الصحية.

2- تغطي تكلفة الخدمات العلاجية والفحوص الطبية للطلبة الضيوف، وفقاً للتشريعات الوطنية للطرف المستقبل، ويتحمل الطرف المستقبل امتياز التأمين الطبي أو النفقات الصحية لهم.

3- تغطي تكلفة الخدمات العلاجية والفحوص الطبية للموظفين الضيوف ومن يعولونهم بموجب تأمين صحي يمنح وفقاً للتشريعات الوطنية للطرف المستقبل، باستثناء الخدمات الطبية الطارئة وخدمات الأسنان العاجلة يتحملها الطرف المستقبل.

4- يقرر الطرف المستقبل ما إذا كان سيتم تغطية أقساط التأمين أو جميع تكاليف الخدمات العلاجية لموظفي الطرف المرسل ومن يعولونهم بمقابل أو مجاناً، وإذا قرر بأن تتم التغطية بمقابل يقوم الطرف المرسل أو الموظفين الضيوف بتغطيتها.

المادة الثالثة عشر

مسائل مالية

1- يتحمل الطرف المرسل مسؤولية المرتب / الإعانة، الإيواء، الإعاشة، النقل وباقي الحقوق المالية الأخرى للموظفين والطلبة الضيوف الموفدين للمشاركة في الأنشطة المتضمنة بهذه المذكرة.

2- يقرر الطرف المستقبل، بناءً على طلب الطرف المرسل، ما اذا كان سيقوم بتوفير المسائل التالية من عدمها، وشروط توفيرها لغرض تدريب وتعليم الموظفين والطلبة الضيوف الموفدين.

أ- للموظفين الضيوف:

(1)- مرتب شهري (الشروط والقيمة للضابط المشارك في الدورة وضباط الصف يجب أن تقرر وفقاً لرتبهم، وشروط وقيمة المرتب للموظف المدني تقرر وفقاً لدرجتهم من قبل الطرف المستقبل).

(2)- تكاليف التدريب والتعليم (بتكلفة كاملة، تكلفة مخفضة أو مجاناً).

(3)- اللباس (التفاصيل يقررها الطرف المستقبل).

(4)- أجر المناوبة للأطباء الذين يتلقون تدريبات خاصة.

ب- للطلبة الضيوف:

(1)- الإعاشة.

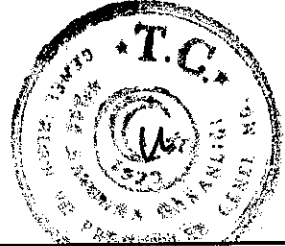
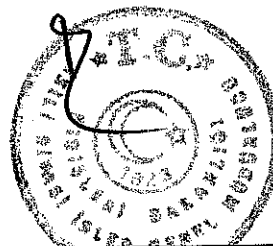
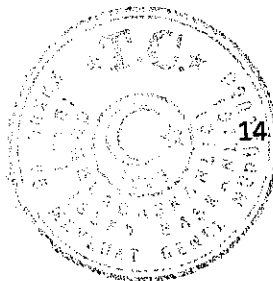
(2)- السكن (بيوت الإقامة أو مكان يحدده الطرف المستقبل).

(3)- إعانة يومية (الشروط والقيمة يحددها الطرف المستقبل).

(4)- تكاليف التدريب والتعليم (بتكلفة كاملة، تكلفة مخفضة أو مجاناً).

(5)- اللباس (التفاصيل يقررها الطرف المستقبل).

(6)- أجور تدفع لطلاب الصف السادس في كلية الطب خلال فترة التدريب التخصصي.

3- يتم تنفيذ دورات اللغة التركية في تركيا (بما فيها برنامج اللغة للإعداد للتعليم الأكاديمي)، ودورات اللغة العربية في ليبيا، وتكون مجانية، ويمكن أن تدفع كامل القيمة للتدريب الذي يتطلب تكاليف عالية (مثل تدريب الطيران، تدريب السائقين، تدريب برج الهروب الحر، الخ..).

4- على الموظفين والطلبة الضيوف ومن يعولونهم، أن يقوموا بتسوية ديونهم قبل المغادرة النهائية لبلد الطرف المستقبل، وفي حالة المغادرة الطارئة، على الطرف المرسل أن يقوم بدفع ديون المذكورين، وفقاً للمستندات التي يقدمها الطرف المستقبل التي توضح قيمة هذه الديون، والمعتمدة من قبل الجهات ذات العلاقة.

5- يجب أن تدفع تكاليف التدريب والتعليم بعملة الدولار الأمريكي من قبل الطرف المرسل إلى حساب مصرفي تحدده السلطة المختصة للطرف المستقبل خلال 60 (ستون) يوماً بعد استلام المستند الموضح لقيمة المصروفات، مصداقاً من الجهات ذات العلاقة في نهاية كل فترة تدريب وتعليم (تدفع نقداً تكلفتة التدريب لمدة شهر واحد أو أقل).

6- يخضع الموظفون والطلبة الضيوف ومن يعولونهم، لقانون الضرائب المعمول به لدى الطرف المستقبل خلال إقامتهم ومغادرتهم.

المادة الرابعة عشر

إجراءات الجمارك والجوازات

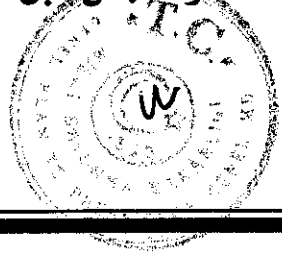
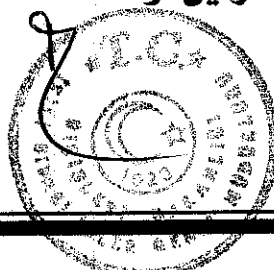
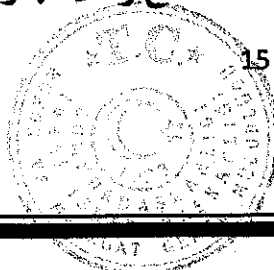
1- يخضع الموظفون والطلبة الضيوف ومن يعولونهم، لقوانين الطرف المستقبل المتعلقة بإقامة وسفر الأجانب.

2- يخضع الموظفون والطلبة الضيوف ومن يعولونهم لقوانين الجمارك والجوازات للطرف المستقبل خلال دخولهم وخروجهم من الدولة، ويجب على الطرف المستقبل تقديم كل التسهيلات الإدارية الممكنة وفق تشريعاته المعمول بها.

المادة الخامسة عشر

التزامات الطرفين الناشئة عن اتفاقيات دولية أخرى

1- يجب ألا يتعارض تنفيذ هذه المذكرة مع حقوق والتزامات الاتفاقيات الدولية الأخرى الموقعة من قبل الطرفين، ولا تستخدم ضد مصالح وسلامة أراضي وامن الدول الأخرى.

2- يتم تنفيذ بنود هذه المذكرة، في حالة تعارضها مع بنود مذكرة التفاهم الموقعة بين البلدين حول التعاون في مجال التدريب العسكري بتاريخ 4 ابريل 2012م.

المادة السادسة عشر

تسوية النزاعات

1- أي خلافات تتعلق بتنفيذ أو تفسير هذه المذكرة يتم حلها ودياً بين الطرفين عن طريق التشاور والتفاوض على ادنى مستوى ممكن، ولا يتم إحالتها إلى أي محكمة وطنية أو دولية أو طرف ثالث لتسويتها.

2- اذا لم يتم تسوية النزاع خلال (60) ستون يوماً من تاريخ حدوثه، يبدأ الطرفان التفاوض خلال (30) ثلاثون يوماً، وفي حالة عدم التوصل إلى حل خلال (60) ستون يوماً التالية، يمكن للطرفين إنهاء هذه المذكرة وفقاً للإجراء المحدد في المادة (18).

المادة السابعة عشر

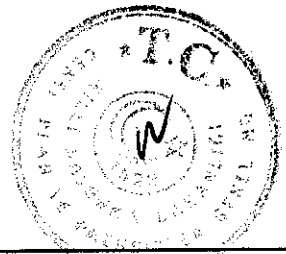
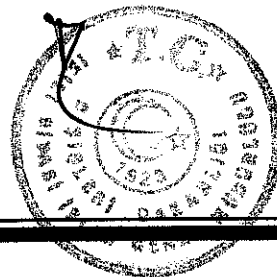
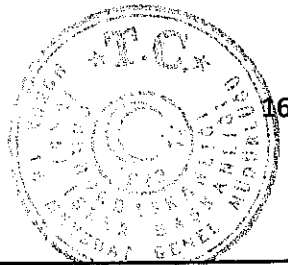
المراجعة والتعديل

- 1- يمكن لكلا الطرفين أن يقترح مراجعة أو تعديل هذه المذكرة عبر القنوات الدبلوماسية إذا تطلب الأمر ذلك.
- 2- تدخل التعديلات المتفق عليها حيز التنفيذ وفقاً للإجراءات المحددة في المادة (19) التي تحكم دخول هذه المذكرة حيز التنفيذ.

المادة الثامنة عشر

الصلاحية والإنتهاء

- 1- تبقى هذه المذكرة سارية لمدة 3 (ثلاث) سنوات، من تاريخ دخولها حيز التنفيذ.
- 2- يتم تمديد هذه المذكرة تلقائياً لمدة سنة واحدة، ما لم يقر أحد الطرفين بإبلاغ الطرف الآخر كتابياً عن طريق القنوات الدبلوماسية برغبته في إنهاءها.
- 3- يمكن للطرفين أن يبلغ الطرف الآخر كتابياً عن طريق القنوات الدبلوماسية برغبته في إنهاء المذكرة، ويكون الإخطار سارياً بعد (90) تسعون يوماً من توجيه الإخطار.
- 4- لا يؤثر إنهاء هذه المذكرة على الأنشطة والبرامج الجارية.

المادة التاسعة عشر

التصديق ودخول حيز التنفيذ

تدخل هذه المذكرة حيز التنفيذ بتاريخ استلام آخر إخطار مكتوب، الذي يبلغ فيه طرف الطرف الآخر عبر القنوات الدبلوماسية باتمام الإجراءات القانونية المطلوبة لدخول هذه المذكرة حيز التنفيذ.

المادة العشرون

النص والتوقيع

حررت ووقعت هذه المذكرة في مدينة أسطنبول بتاريخ 2019/11/27م، من نسختين أصليتين باللغات التركية والعربية والإنجليزية، كلها متساوية في القوة القانونية، وفي حال اختلاف الترجمة يتم الرجوع للنص الانجليزي.

عن

حكومة الوفاق الوطني - دولة ليبيا

الاسم: فتحي علي باشاغا

الصفة: وزير الداخلية المفاوض

التوقيع:

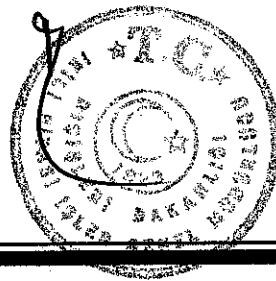
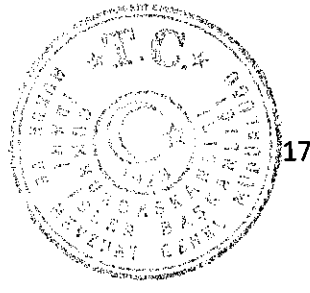
عن

حكومة جمهورية تركيا

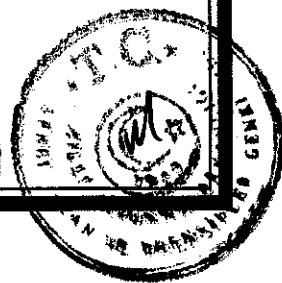
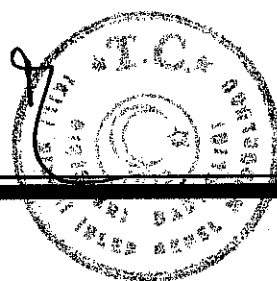
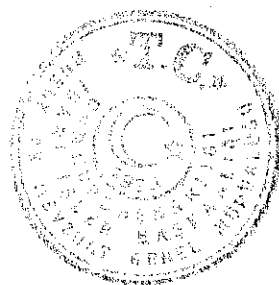
الاسم: خلوصي أكار

الصفة: وزير الدفاع الوطني

التوقيع

**MEMORANDUM OF UNDERSTANDING
BETWEEN
THE GOVERNMENT OF THE REPUBLIC OF TURKEY
AND
THE GOVERNMENT OF NATIONAL ACCORD-
STATE OF LIBYA
ON
SECURITY AND MILITARY COOPERATION**

**MEMORANDUM OF UNDERSTANDING
BETWEEN
THE GOVERNMENT OF THE REPUBLIC OF TURKEY
AND
THE GOVERNMENT OF NATIONAL ACCORD-STATE OF LIBYA
ON
SECURITY AND MILITARY COOPERATION**

PREAMBLE

The Government of the Republic of Turkey and the Government of National Accord-State of Libya (hereinafter referred to as the "Party" or the "Parties"),

Confirming their commitment to the aims and principles of the Charter of the United Nations,

Considering the provisions of the "Memorandum of Understanding Regarding Military Training Cooperation Between the Government of the Republic of Turkey and the Government of Libya" dated 04th April, 2012,

Emphasizing that cooperation in various security and military fields on the basis of mutual respect for sovereignty and equality of both Parties shall contribute to the common interests and economic efficiency of the Parties,

Expressing the need for improving the historic friendly relations between the Parties on the basis of national laws, international rules and agreements,

Have agreed upon the following:

**ARTICLE I
PURPOSE**

The purpose of this Memorandum of Understanding (MoU) is to provide a ground for relations and develop cooperation between the Parties in the fields specified in ARTICLE IV.

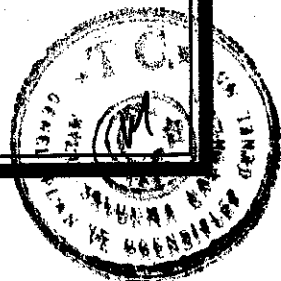
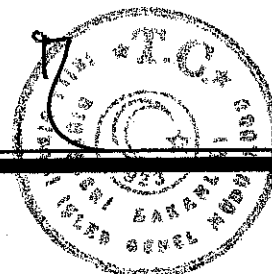
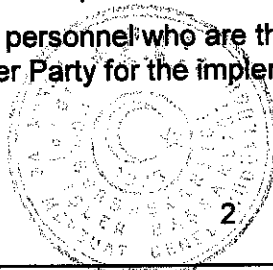
**ARTICLE II
SCOPE**

This MoU shall be applied to the exchange of personnel, material, equipment, information and experience in the fields specified in ARTICLE IV.

**ARTICLE III
DEFINITIONS**

The terms used in this MoU shall have the following meanings:

1. **"Sending Party"** means the Party sending personnel, material and equipment to the Receiving Party for the implementation of this MoU.
2. **"Receiving Party"** means the Party hosting the personnel, material and equipment of the Sending Party in its territory for the implementation of this MoU.
3. **"Guest Personnel"** means personnel who are the members of defence and security agencies and sent by one Party to the other Party for the implementation of this MoU.

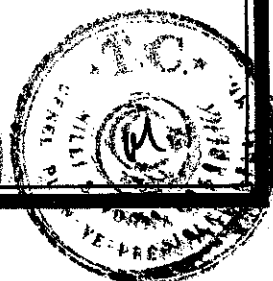
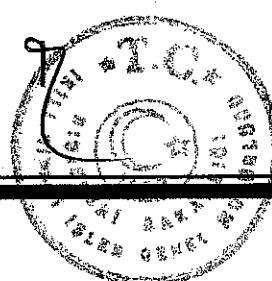
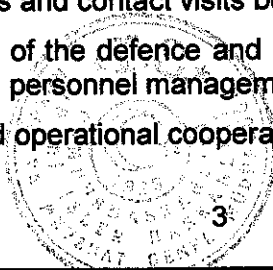

4. **"Guest Student"** means the students sent by the Sending Party to be assigned to the defence and security forces to receive training at the military schools of the Receiving Party or other educational institutions to be determined by the Receiving Party.
5. **"Dependents"** means the spouse and children of the Guest Personnel whom they are responsible for looking after in accordance with their respective national legislation.
6. **"Senior Personnel"** means the most senior person among the Guest Personnel authorized to supervise the activities of the group sent within the scope of this MoU and appointed in accordance with the national legislation of the Sending Party.
7. **"Grant"** means donation or transfer of a good or service free of charge.
8. **"Services"** means, in accordance with this MoU between the Parties, provision of training, technical information, support, development, maintenance, repair, recovery, disposal, port and counselling support and allocation of ground, sea and air vehicles, equipment, weapons, buildings and estate (training bases) on condition that the ownership is retained.
9. **"Logistic Support"** includes the sale, grant, exchange, allocation, leasing, technological transfer and licensing of supplies and services.
10. **"Classified Information and Material"** Official information, document and material that requires protection for national security. Therefore, it is regulated by the application of a national security classification. This information may be in oral, visual, magnetic or printed form, or in technological or device form including information subject to Intellectual Property Rights.

ARTICLE IV FIELDS OF SECURITY AND MILITARY COOPERATION

The cooperation between the Parties shall include the following fields:

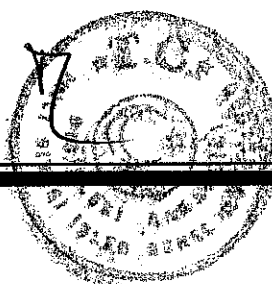
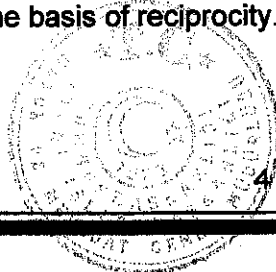
1. Provision of training, consultancy, experience transfer, planning and material support by Turkey for the establishment of Quick Reaction Force covering the police and military responsibilities in Libya,
2. If requested, establishing a joint Office of Defence and Security Cooperation in Turkey and Libya (with enough experts and personnel),
3. Provision of training, technical information, support, development, maintenance, repair, recovery, disposal, port and counseling support, allocation of ground, sea and air vehicles, equipment, weapons, buildings and estate (training bases) on condition that the ownership is retained,
4. Upon invitation of the Receiving Party, providing training and consultancy services concerning joint military planning, experience transfer, training and education activities and weapon systems and equipment utilization covering the fields of activity of the Land/Naval/Air Forces within the body of their Armed Forces within the borders of Parties.
5. Security and military training and education,
6. Participating in exercises/trainings or joint exercises,
7. Security and defence industry,
8. Training, exchange of information/experience executing joint operations on counter-terrorism, counter irregular immigration, security of land, naval and air borders, counter narco-terror and smuggling, IED/EOD operations, natural disaster relief operations,
9. Cooperation in different fields and contact visits between Parties,
10. The organizational structure of the defence and security forces, the structure and equipment of defence and security units and personnel management,
11. Exchange of intelligence and operational cooperation,

12. Logistic cooperation, grant and logistic systems,
13. Military medical and health services,
14. Communications, electronics, information systems and cyber defence,
15. Peacekeeping, humanitarian aid and counter-piracy operations,
16. Exchange of knowledge on law of the sea and military legal systems,
17. Mapping and hydrography,
18. Exchange of personnel for professional development,
19. Exchange of Guest Personnel, advisors and units,
20. Exchange of information and experience on defence and security scientific and technological research areas,
21. Social, cultural activities and sports,
22. Military history, archives, publication and museology,
23. Exchanging and sharing information on Maritime Situational Awareness (MSA).

ARTICLE V PRINCIPLES OF IMPLEMENTATION AND COOPERATION

1. The Parties may carry out cooperation depending on their decisions in the following ways:
 - a. Meetings and exchange visits between related authorized institutions of the Parties at different levels,
 - b. Exchange of experience between the experts of both Parties in various fields of activities,
 - c. Organizing training, education and courses at a cost, free of charge or at reduced cost in military units, headquarters and institutions,
 - d. Contacts between similar defence and security institutions,
 - e. Organizing joint discussions, consultations, meetings, and participating in courses, symposiums and conferences,
 - f. Participating in military exercises including real firing exercises, participating in these military exercises as observers, conducting passing exercises (PASSEX) and port visits, organizing joint exercises,
 - g. Exchange of information and training materials,
 - h. Donation, exchange, allocation, sale, hiring of the military goods and services in the inventory of the Parties within the scope of the logistic cooperation and their technological transfer and granting licence.
2. Exchange of munitions, weapon systems, military equipment, vehicles and relevant supply items in the form of grants, temporary provision or foreign military sales; shall be carried out in accordance with third party transfer restrictions of the present agreements.
3. The Parties may conclude complementary protocols, arrangements and implementation programs for the implementation of this MoU under their national legislation and in conformity with the provisions of this MoU.
4. The cooperation shall be carried out by taking into consideration the mutual interests and needs of the Parties and on the basis of reciprocity.

5. The material, technical information and documents exchanged in the form of grants or in return for payment, or those produced jointly by the Parties in accordance with this MoU, other implementation programs, protocols and arrangements shall not be transferred to a third country without prior mutual consent.

6. In the event that the material to be granted within the scope of this MoU is discarded, the Receiving Party shall inform the Sending Party in written form.

ARTICLE VI IMPLEMENTATION PROGRAMS

1. Each of relevant authorities/authorized institutions of the Parties shall prepare Implementation Programs regarding joint activities for the implementation of this MoU. The Implementation Programs shall include the name, scope, type, date, place, executing institutions, financial aspects and other details of the activities to be carried out.

2. The Parties shall sign Implementation Programs immediately after entering into force of this MoU.

3. The cooperation between the Parties shall be strengthened through reciprocal visits at all levels mentioned in the Implementation Programs.

ARTICLE VII SECURITY OF CLASSIFIED INFORMATION AND MATERIAL

1. All classified information, documents, physical and intellectual property rights and the defence and security material provided or produced under this MoU shall be exchanged, used and protected for their own purposes according to the subsequent protocols and arrangements to be concluded between the Parties.

2. The Parties, in accordance with their national legislation, shall ensure the protection of information, documents, and all data on the materials and equipment to be exchanged within the scope of the implementation of this MoU or performance of the joint activities. In this context, they shall take the same measures as the ones necessary for the protection of their own classified information of the same level. The Parties shall give the exchanged information the appropriate classification level as shown in the table below.

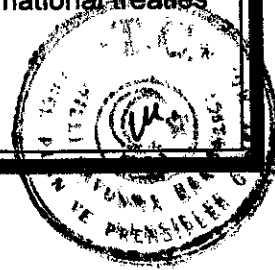
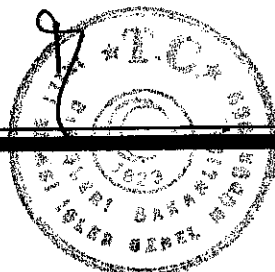
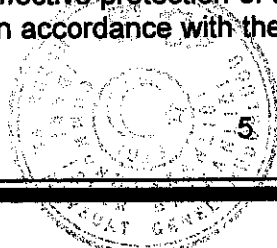
For the Government of the Republic of Turkey		For the Government of National Accord-State of Libya
Çok Gizli	Top Secret	سري للغاية
Gizli	Secret	سري
Özel	Confidential	خاص
Hizmete Özel	Restricted	مقيد
Tasnif Dışı	Unclassified	غير مصنف

3. The classified information and material shall not be disclosed to or shared with (or transferred to) a third party without prior written consent of the Party providing them.

4. The classified information and material shall only be exchanged through inter-governmental channels or other channels approved by the security authorities designated by the Parties. The classification level of the information shall be determined by the Party providing the information.

5. The Parties shall continue to be responsible for the protection and prevention of the release of the classification level of the exchanged classified information and material even after the termination of this MoU.

6. The Parties shall ensure effective protection of the rights for intellectual property to be created or transferred under this MoU in accordance with their national legislation and international treaties to which they are a party.

7. If deemed necessary, a separate security agreement on the transfer, usage and protection of the classified information and materials exchanged within the scope of this MoU may be concluded under the responsibility of the bodies authorized for each of the cooperation areas specified in ARTICLE IV.

8. The information obtained during the implementation of the provisions of this MoU shall not be used by either Party against the interests of the other Party.

9. The Parties shall ensure that access to the classified information and materials is given according to need-to-know basis and to the personnel having appropriate security clearance.

10. In the event that the information exchanged in terms of implementing this MoU is unexpectedly disclosed, the Party discovering the fact shall immediately inform the other Party of the situation.

ARTICLE VIII INTELLIGENCE

1. The Parties shall commit themselves to co-operate, develop mutual strategies, share information and operational cooperation in the following areas:

- a. Threats to national security targeting the Parties,
- b. International terrorism, financing of terrorism and any other organized crimes connected with international terrorism,
- c. Security developments in the regions of mutual concern to the Parties,
- d. Technology/communication technology,
- e. Training,
- f. Counter-proliferation and weapons of mass destruction,
- g. Aviation and maritime security,
- h. Cyber-crimes,
- i. Illegal migration.

2. The Parties may make requests to each other about the residence permits, work permits, deportation etc. of individuals who, based on intelligence, are involved in such destructive activities. The Parties shall refer each other's requests on immigration matters such as residence permits, work permits and deportation to relevant institutions for consideration.

3. Exchange of information shall be conducted through the following means and according to the following methods:

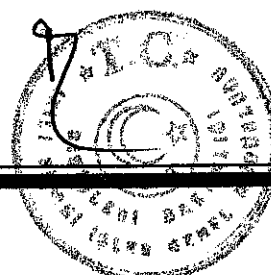
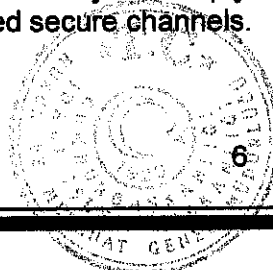
a. Every coordination subject (including subjects of exchange) shall be determined between the Parties by mutual agreement for the related year during the bilateral negotiations held by personnel authorized by them on a rotational basis, one year in Turkey and one year in Libya.

b. The visiting party shall notify the Receiving Party of the name, rank, appointment and security clearance of the delegation members at least 15 (fifteen) days before the planned date.

c. The language of the documents and negotiations shall be in English. Negotiations may be conducted through an interpreter if requested.

d. The information which may be exchanged shall be delivered in document form. If there is any CD, DVD, film, photograph, slide, etc. related to the subject, they shall be attached to the document.

e. Both Parties agree that they shall reply to each other's information requests as soon as possible through mutually agreed secure channels.

f. The request for the exchange of intelligence shall be assessed on a case by case basis and may be rejected, should they endanger national sovereignty and security of one of the Parties or widely contradict its interests.

4. Sufficient number of personnel shall be appointed by the relevant institutions within the body of Office of Defence and Security Cooperation in Turkey and Libya, in order to serve as a consulting authority on operation principles and for coordination of intelligence and operational activities. Details such as terms of duty and number of the personnel, and other issues shall be determined by the protocol which will be arranged.

ARTICLE IX LEGAL MATTERS

1. Guest Personnel and their Dependents, and Guest Students shall be subject to the national legislation and jurisdiction of the Receiving Party during their presence in the territory of the Receiving Party, including entry, stay and exit. In cases where the jurisdiction of the Receiving Party is applied and the verdict itself entails a penalty which is not contained in the legislation of the Sending Party, a type of penalty which is contained in the legislation of both Parties shall be applied.

2. In the event that any of Guest Personnel, their Dependents or Guest Students are detained or arrested, the Receiving Party shall promptly inform the Sending Party of the situation.

3. In the event that any of the Guest Personnel, their Dependents or Guest Students faces a legal investigation or trial in the Receiving Party, he or she shall be entitled to all generally accepted legal protection which shall be no less than the one enjoyed by the nationals of the Receiving Party.

4. The activities of the Guest Student and Guest Personnel may be terminated if they violate the laws of the Receiving Party.

5. Guest Students and Guest Personnel shall obey the disciplinary rules in the units, headquarters and institutions they are assigned to. The Guest Personnel and their Dependents as well as Guest Student shall act in accordance with national policies, national values, culture and way of life of the Receiving Party.

6. Guest Students shall be subject to the national legislations of the Receiving Party for disciplinary penalties and the Guest Personnel to the national legislations of the Sending Party. However, the competent military authorities of the Receiving Party may give orders to the Guest Personnel under their command as required by the duty.

7. Senior Personnel of the Sending Party shall be authorized to apply disciplinary measures on Sending Party personnel in accordance with the provisions of their respective military service laws and disciplinary laws.

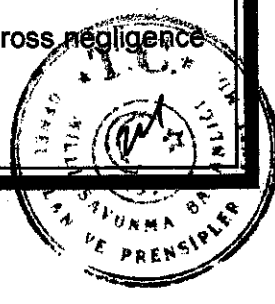
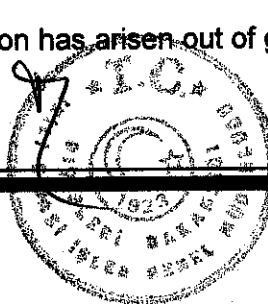
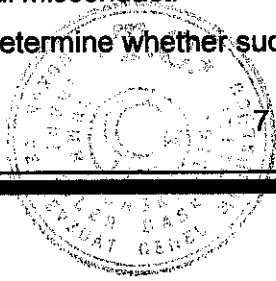
8. The Guest Personnel, their Dependents or Guest Students shall not engage in any political activity or conduct any activities against the Receiving Party.

ARTICLE X COMPENSATION CLAIMS

1. The national legislation of the Receiving Party shall be applied to the compensation claims of the third party during the implementation of this MoU.

2. The Parties shall not claim compensation from each other for the injury or death of their personnel or for the damages/losses inflicted on individuals, goods and environment in the course of the performance of the activities under this MoU except where such damage or loss resulted from gross negligence or willful misconduct.

3. The Parties shall jointly determine whether such a situation has arisen out of gross negligence or willful misconduct or not.

**ARTICLE XI
ADMINISTRATIVE MATTERS**

1. Unless otherwise agreed mutually by the Parties, the Receiving Party shall not assign Guest Student and Guest Personnel to the duties other than those specified in this MoU or in subsequent agreements and arrangements.
2. The Guest Student and Guest Personnel shall be subject to the same administrative procedures as their counterparts in the Receiving Party.
3. The personnel of the Sending Party shall have the right to wear their own national uniform unless otherwise agreed in other protocols and technical arrangements to be signed within the scope of this MoU. The Receiving Party shall provide, to the extent possible, the necessary equipment for the performance of any activity during the duty. However, Guest Students must wear the official uniform provided by the Receiving Party. These Guest Students may attach official symbols provided by the Sending Party in order to be recognized.
4. The Sending Party shall retain the right to call back its personnel when it deems necessary. When it receives such a request from the Sending Party, the Receiving Party shall take the necessary measures as soon as possible for the return of the relevant personnel.
5. Administrative matters which constitute exceptions shall be specified in other protocols or technical arrangements to be signed within the scope of this MoU.
6. The Guest Personnel and their Dependents may benefit from the officers' clubs and commissaries within the scope of the regulations of the Receiving Party.
7. In the event that any of the Guest Personnel and their Dependents and Guest Students dies, the Receiving Party shall inform the Sending Party of the situation, transport the deceased to the nearest international airport within its territory and take other necessary measures including medical protection until the body is transferred.
8. The Guest Personnel and their Dependents and Guest Students shall avoid the actions that may harm the environment, pay utmost attention to the prevention of environmental pollution and shall comply with the regulations of the Receiving Party in this matter.
9. The Receiving Party shall make the final decision regarding the provision of transportation services necessary for the conduct of the activities on reciprocity basis and considering its capabilities at a cost/at no cost.
10. Training and education shall be given in accordance with the legislation of the Receiving Party. The Guest Student and the Guest Personnel who are unable to attend training and education due to academic failure, lack of discipline, medical problems, etc. shall be discharged from training and education institutions in accordance with the relevant procedures specified in the legislation of the Receiving Party. If deemed necessary by the Parties, protocols based on this MoU may be concluded for training which are life-threatening and require expertise (special operation trainings, flight training, shooting drills, etc.).
11. The selection of Guest Personnel and Guest Student shall be executed by the Sending Party in accordance with criteria determined by Receiving Party. For the long term or critical training and educations (Military Academies, Medical Academy, Special Operation Courses etc.), the Receiving Party may accompany the candidate selection process with a delegation without prejudice to the sovereignty rights of the Sending Party in order to improve the efficiency. It can ask for replacement of the candidate whose qualifications are considered inappropriate for the training/education with another candidate.
12. The Receiving Party may request the Sending Party to recall or change its personnel. In this case, the Receiving Party shall only submit its written request to the Sending Party about changing the personnel through the offices of Military Attaches and Office of Defence and Security Cooperation mentioned in Article IV. The Receiving Party shall take the necessary measures as soon as possible for the returning of the relevant personnel.

13. Joint promotion activities may be conducted with the Receiving Party in the relevant training/education and institutions of the Sending Party as deemed appropriate by the Sending Party in order to improve the quality of the candidates who will apply for trainings/educations requiring qualification.

ARTICLE XII MEDICAL SERVICES

1. The Guest Personnel and the Guest Student shall be in good health condition to perform any activity under this MoU. The Receiving Party may request a medical report showing that they are medically in good condition.
2. The costs of the examination and treatment services for the Guest Students shall be covered according to the national legislation of the Receiving Party. The health insurance premiums or health expenses of the Guest Students shall be covered by the Receiving Party.
3. The emergency medical services and urgent dental care services of Guest Personnel and their Dependents shall be provided free of charge by the Receiving Party. The costs of the medical examination and treatment, excluding emergency medical services and urgent dental care, of the Guest Personnel and their Dependents shall be covered by a health insurance to be made according to the national legislation of the Receiving Party.
4. The Receiving Party shall decide whether the insurance premiums or all treatment service costs shall be provided for the Guest Personnel and their Dependents in return for payment or free of charge. If it is decided that they are to be provided in return for payment by the Receiving Party, the insurance premiums or all treatment service costs for the Guest Personnel and their Dependents shall be covered by the Sending Party or the Guest Personnel.

ARTICLE XIII FINANCIAL MATTERS

1. The Sending Party shall be responsible for the salary/allowance, lodging, boarding, transportation and other financial rights of the Guest Personnel and Guest Students assigned to conduct the cooperation activities under this MoU.

2. However, if requested by the Sending Party, the Receiving Party shall decide, whether the following matters will be met or not, and the terms of meeting them for the Guest Personnel and Guest Students assigned for training and education purposes.

a. For Guest Personnel:

(1) Monthly salary (the terms and amounts of the course-participant officer and NCOs shall be determined in accordance with their ranks and the terms and amounts of the civilian personnel shall be determined in accordance with their status by the Receiving Party.),

(2) Training and education costs (at a cost, reduced cost or free of charge),

(3) Dress (details shall be determined by the Receiving Party).

(4) Shift pay for doctors receiving specialty training.

b. For the Guest Students:

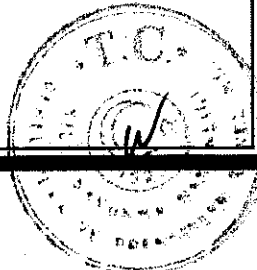
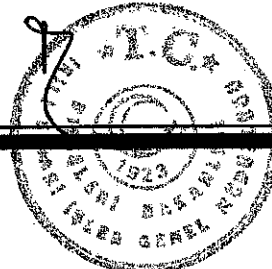
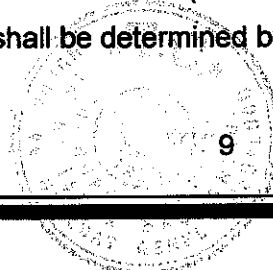
(1) Boarding,

(2) Lodging (in the guesthouse or facility determined by the Receiving Party),

(3) Daily allowance (terms and amount determined by the Receiving Party),

(4) Training and education costs (at a cost, reduced cost or free of charge),

(5) Dress (details shall be determined by the Receiving Party).

(6) Wages paid to the sixth class students of the Medical Faculty during their - internship training.

3. Turkish language courses to be provided in Turkey (including language preparatory classes for academic education) and Arabic language courses to be provided in Libya shall be free of charge. Training requiring high costs (such as flight training, diver training, free escape tower training, etc.) could be provided at full price.

4. The Guest Student and Guest Personnel shall clear their own debts and those of their Dependents' when they leave the Receiving Party permanently. In case of an emergency withdrawal, the debts of the Guest Personnel and their Dependents as well as Guest Students shall be paid by the Sending Party according to the document to be issued by the Receiving Party indicating the amount of expense and approved by the relevant authority.

5. Training and education costs shall be paid in U.S. Dollar by the Sending Party to the bank account determined by the competent authority of the Receiving Party within 60 (sixty) days following the receipt of the document indicating the amount of expense and approved by the relevant authority at the end of every training and education period (the costs of one-month or shorter training shall be paid in cash).

6. The Guest Personnel and their Dependents as well as Guest Students shall be subject to the tax law effective in the Receiving Party during their entry, stay and departure.

ARTICLE XIV CUSTOMS AND PASSPORT PROCEDURES

1. The Guest Personnel and their Dependents as well as Guest Students shall be subject to the regulations of the Receiving Party regarding the residence and travel of foreigners in the territory of the Receiving Party.

2. The Guest Personnel and their Dependents as well as Guest Students shall be subject to the customs and passport regulations of the Receiving Party during their entry into and exit from its country. However, the Receiving Party shall provide all possible administrative facilities within the scope of its legislation.

ARTICLE XV COMMITMENTS OF THE PARTIES ARISING FROM OTHER INTERNATIONAL AGREEMENTS

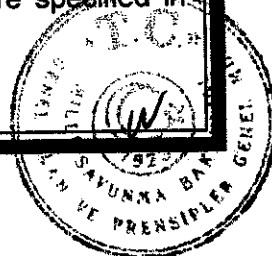
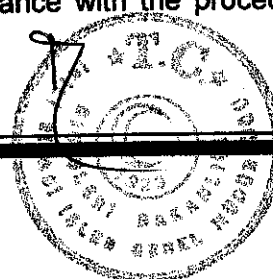
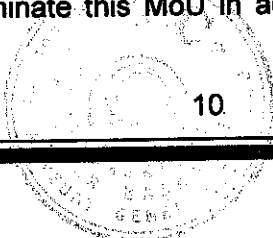
1. The provisions of this MoU shall not affect the rights and commitments of the Parties arising from other international agreements and shall not be used against the interests, security and territorial integrity of other States.

2. In the event that there are conflicting circumstances between this MoU and "the Memorandum of Understanding Regarding Military Training Cooperation Between the Government of the Republic of Turkey and the Government of Libya" signed on 04th April 2012, the provisions of this MoU shall apply.

ARTICLE XVI SETTLEMENT OF DISPUTES

1. Any dispute arising from the implementation or interpretation of this MoU shall be settled by consultations and negotiations between the Parties at the possible lowest level and shall not be referred to any national or international tribunal or to any third party for the settlement.

2. If the dispute is not resolved within 60 (sixty) days from the date of occurrence, the Parties shall begin negotiations within 30 (thirty) days. If no solution is achieved within the following 60 (sixty) days, the Parties may terminate this MoU in accordance with the procedure specified in ARTICLE XVIII.

**ARTICLE XVII
AMENDMENT AND REVIEW**

1. Either Party may propose amendment or review of this MoU through diplomatic channels, if deemed necessary.
2. Agreed written amendments or revisions shall enter into force in accordance with the procedures set forth in ARTICLE XIX governing the entry into force of this MoU.

**ARTICLE XVIII
DURATION AND TERMINATION**

1. This MoU shall remain in force for a period of 3 (three) years from the date of its entry into force.
2. Unless one of the Parties notifies the other Party in written through diplomatic channels of its intention to terminate it, this MoU shall be extended automatically for successive periods of 1 (one) year.
3. Either Party may notify its intention to terminate the MoU to the other Party in written through diplomatic channels at any time. Notifications on termination of the MoU shall be effective 90 (ninety) days after the notification is made.
4. The termination of this MoU shall not affect the ongoing programs and activities.

**ARTICLE XIX
RATIFICATION AND ENTRY INTO FORCE**

This MoU shall enter into force on the date of receipt of the last written notification by which the Parties notify each other through diplomatic channels of the completion of their internal legal procedures required for the entry into force of the MoU.

**ARTICLE XX
TEXT AND SIGNATURE**

This MoU was signed in Istanbul on 27/11/2019, in two original copies in Turkish, Arabic and English languages, all texts being equally authentic. In case of divergence of interpretation, the English text shall prevail.

**ON BEHALF OF THE GOVERNMENT
ON THE REPUBLIC OF TURKEY**

**ON BEHALF OF THE GOVERNMENT
OF NATIONAL ACCORD-
STATE OF LIBYA**

SIGNATURE

NAME : Hulusi AKAR

TITLE : Minister of National Defence

SIGNATURE

NAME : Fathi BASHAAGHA

TITLE : Interior Minister

